

A megyei nyugdíjpénztár fogadja az átszámítással elégedetlen nyugdíjasokat

A titkárságon naponta állnak rendelkezésükre

Fotó: Nagy Tibor

Az újraszámított nyugdíjak kérdése foglalkoztatja leginkább az idősebb generációt. Beszéd- és vitatéma, hogy kinek mennyivel nőtt, illetve, ha nem nőtt, miért nem nőtt a nyugdíja. Ki járt jól és ki nem az átszámítás után. Az elmúlt héten a Maros megyei nyugdíjasok körülbelül fele kapta kézhez az újraszámított nyugdíjról szóló várva várt határozatot.

Mezey Sarolta

Van, aki elégedett az emeléssel, s van, aki csalódott, mert maradt a régi összeggel, vagy nagyon kicsit emeltek rajta. Főként azok részesültek nagyobb emelésben, akik 25-nél több ledolgozott évvel rendelkeznek, ami alatt fizették a társadalombiztosítási hozzájárulást. A hűségpontok jelentősen emelték az összeget. Akiknek ennél kevesebb munkáévük volt, nem remélhetnek jelentős emelést.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

Van jövőképe a nyáradszeredai középiskolának

Kisebb hullámvölgyet is megélt, de egyre javul a kilátás – így fogalmazhat meg a nyáradszeredai Bocskai István Elméleti Líceum helyzete az új tanév kezdete előtt. Az iskolának több pedagógusa van, akik helyben születtek, itt tanultak valamikor, és szívükön viselik az intézmény jövőjét.

4.

Az országos telemedicina-hálózat része lesz

A Cristi Vasiliu Egyesület évek óta azon munkálkodik, hogy hatékonyabbá tegye Romániában az újszülöttek ellátását. Maros megyében is több kezdeményezésük volt az utóbbi években.

5.

Ebadta lehetőségek

Fülöp Csilla kutyaterapeutával arról beszélgettünk, miként hatnak az állat-asszisztált tevékenységek, a terápiás folyamatok a normál és az eltérő fejlődésű gyerekekre, hogyan érdemes követni egy kutyához, illetve ajánlott-e a gyerekeknek házi kedvencként ebet vásárolni.

6.

50% kedvezmény nyugdíjasok részére augusztus 31-ig!

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Kulcsfontosságú a jelenlét

Vajda György

Alig csengtek le az európai parlamenti és a helyhatósági választások, a figyelem középpontjába kerültek a parlamenti és az államelnök-választások. A minap jelentette be Marcel Ciolacu, hogy indul az államelnöki székért, Nicolae Ciucă mellett indul Elena Lasconi, az USR elnöke is, lesz jelöltje az AUR-nak, és az RMDSZ kongresszusa Kelemen Hunort kérte fel erre. A politikusok szuperválasztási évek titulálták 2024-et. És ebben nincsen túlzás, hiszen hosszú időre meghatározza Európa és az ország jövőjét, hogy kit, kiket bízunk meg mi, választópolgárok azzal, hogy képviseljenek, irányítsák az országot, befolyásolják a sorsunkat. A választási statisztikák igazolják, hogy a legnagyobb a részvétel a helyhatósági választásokon, hiszen a jelöltek, azok a témák, amelyeket a kampányban felvetnek, közelebb állnak a szavazókhoz, közvetlenebbül érintik a mindennapi dolgainkat. A parlamenti és főleg az államelnök-választások iránt kevésbé érdeklődnek a választók. Pedig ez legalább annyira fontos, mint az, hogy ki lesz a polgármester vagy helyi tanácsos. Bármennyire is távolinak tűnnek azok a kérdések, amelyeket megvitatnak, és amelyekről döntenek a parlamentben, nem mindegy, hogy ki képviseli államelnökként az országot a különböző európai és világpolitikai fórumokon. Az is tény, hogy egyre nehezebb választani, hiszen a bonyolult világpolitikai kontextusban, a pandémia okozta és az orosz-ukrán háború miatti gazdasági válságban, a növekvő bevándorláshullám okozta szociális problémákkal bajlódó, ugyanakkor az Európai Unió alapjait is megrengető társadalmi-ideológiai irányvonalak (LMBTQ-kérdés, „zöldterror”) között örlődve a politikai csatározásban csak

(Folytatás a 3. oldalon)

AUGUSZTUS
22., csütörtök
 A Nap kel
 6 óra 30 perckor,
 lenyugszik
 20 óra 19 perckor.
 Az év 235. napja,
 hátravan 131 nap.

Isten éltesse!

Ma MENYHÉRT, MIRJAM,
 holnap BENCE napja.
BENCE: a latin Vincentius
 (Vince, jelentése: győztes) férfi-
 név Bencenc formájú rövidülésé-
 ből származik.

IDŐJÁRÁS
 Felhőátvonulások,
 vihar lehetséges
Hőmérséklet:
 max. 24 °C
 min. 19 °C

VALUTAÁRFOLYAM
 BNR – 2024. augusztus 21.

1 EUR	4,9772
1 USD	4,4781
100 HUF	1,2668
1 g ARANY	360,7290

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő
 hónapra a Népújság szerkesztőségében:
 Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között,
 szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

Megyei hírek

Őszi felvételi a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen

Őszi felvételit hirdet a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem. A felvételizők szeptember 2-től iratkozhatnak a következő szakokra: alapképzésen a színház és előadás-művészet, film és média, vizuális művészetek, és zene szakterületeken, magiszteri képzésen pedig színház és előadó-művészet, film és média, valamint zene szakterületeken számos szakra várják a leendő diákokat. A felvételi vizsgák szeptember 11-én kezdődnek. További információk az egyetem honlapján, illetve hirdetőfelületein találhatóak (www.szini.ro, www.uat.ro). További elérhetőségek: 0265-266281 (telefon/fax), e-mail: uat@uat.ro, székhely: Köteles Sámuel utca 6. szám.

Búzaösszeöntő ünnepség a Vártemplomban

Augusztus 25-én, vasárnap 10 órától Marosvásárhelyen, a Vártemplomban (Bernády György tér 3. szám) búzaösszeöntő ünnepséget tartanak a Romániai Magyar Gazdák Egyesülete Maros Szervezet és a Romániai Magyar Kisgazda és Kisvállalkozói Platform szervezésében. Ugyanakkor a Székely szívek tarisznyája adománygyűjtő program keretében átadják az adományt. Az ünnepségen istentiszteletré, búzaösszeöntésre (kulturális programokkal), az új kenyér megáldására és úrvacsoraosztásra kerül sor. Mindenkit szeretettel várnak – tájékoztatott Fazakas Miklós, a Romániai Magyar Gazdák Egyesülete Maros Szervezetének elnöke.

Bagossy Levente színpadtervei a színházban

A Vásárhelyi Forratagon mutatják be Bagossy Levente Jászai Mari-díjas díszlettervező makettjeit felvonultató kiállítását augusztus 28-án, szerdán 18 órai kezdettel a Marosvásárhelyi Nemzeti Színházban, ahol aprólékosan kidolgozott minidobozvilágok idézik meg a kukucskáló színház csodáját.

Beszélgetés a függőségekről

Függőségeink, avagy elveszve a nyilvánosságra kíváncsi tabuk rengetegében címmel szerveznek beszélgetést a Vásárhelyi Forratag keretében a várbeli Dumatérén szeptember 1-jén 15 órától. A beszélgetésen a meghívottak, Bartha Éva klinikai szakpszichológus és Attila, egy volt szenvedélybeteg a következő kérdésekre próbálnak választ adni: Ki lehet függő? Mit jelent ez a mai világban? Hogyan közelítsük meg és hogyan hassunk rá pozitívan? Mi a különbség a gyógyszerfüggőség és a drogfüggőség között? Milyen szerepe van a családnak, a barátoknak ilyen helyzetben? A beszélgetés moderátora Vlej-Gáll Orsolya.

Nótaest a Forratagon

Idén is lesz a marosvásárhelyi Kéknefelejcs Nótatársulat szervezésében magyarnóta-est, amely évek óta elmaradhatatlan része a Vásárhelyi Forratagnak, és amelyre szeptember 1-jén 19 órára a marosvásárhelyi Kultúrpalotába várják a nóta és a népzene kedvelőit. Jegyek a Kultúrpalota jegypénztárában kaphatók.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

Gazdag kínálat a Pro Etnica fesztiválon

Jubileumi rendezvény

Augusztus 28. és szeptember 1. között a huszadik alkalommal szervezi meg az Ifjúsági Oktatási Központ Segesváron a Pro Etnica fesztivált. A hagyományhoz híven a rendezvényen a segesvári Vár téren felállított színpadon felvonulnak az összes romániai kisebbséget képviselő néptáncscsoportok és előadók. A rendezvényen lesz kerekasztal-beszélgetés is, továbbá könyvbemutató, és tudományos konferenciát tartanak a kisebbségekről.

A hivatalos megnyitó augusztus 28-án, szerdán 17 órától lesz a Vár téren, majd a programnak megfelelően egymást követik a hagyományos néptáncgyűttesek és előadók. Ugyancsak szerdán a polgármesteri hivatal Barokk termében kerekasztal-beszélgetés lesz, amelyen visszaemlékeznek a Pro Etnica fesztivál két évtizedére, az esemény fontosságára, és számba veszik azt is, hogy mit értek el a szervezők e kezdeményezéssel. Részt vesznek többek között a Művelődési Minisztérium kisebbségi osztályának, a Romák Országos Ügynökségének képviselői, művelődési szakemberek, kisebbségi jogászok, írók és újságírók. Szeptember elsején a hivatal Sander termében Dincer Geafer, a kormány kisebbségügyi hivatalának államtitkár-helyettese megnyitja a Közösség, multikulturalitás, fejlődés című kiállítást, amely a rendezvény idején látogatható. Az említett rendezvényeket a Hanns-Seidel Alapítvány és a kormány kisebbségügyi hivatala támogatja. A kisebbségek képviselői közötti párbeszédpaneleket a művészek és néptáncosok műsora egészíti ki.

Először 2001-ben szervezték meg a fesztivált, azzal a céllal, hogy a Romániában együtt élő kisebbségek gazdag kulturális örökségét bemutassák, ugyanakkor nyíltan beszéljenek a kisebbségek kulturális, politikai, gazdasági és társadalmi helyzetéről, és így reális párbeszédet alakítsanak ki a kisebbségek szervezetei és a hatóságok között. A fesztivál alkalom arra is, hogy a kisebbségek is

hosszú távú együttműködést alakítsanak ki egymással. A segesvári vár méltó helyszíne a rendezvénynek, ugyanis idegenforgalmi vonzereje van.

Az interkulturális rendezvény fővédnöke Románia Államelnöki Hivatala, a kormány kisebbségügyi hivatala, a Művelődési Minisztérium és Németország romániai nagykövetsége. Az idén a fesztivál a Maros Megyei Tanács, a Segesvári Polgármesteri Hivatal, a Romák Országos Ügynöksége és a Romano-Kher Országos Kulturális Egyesület közös rendezvénye.

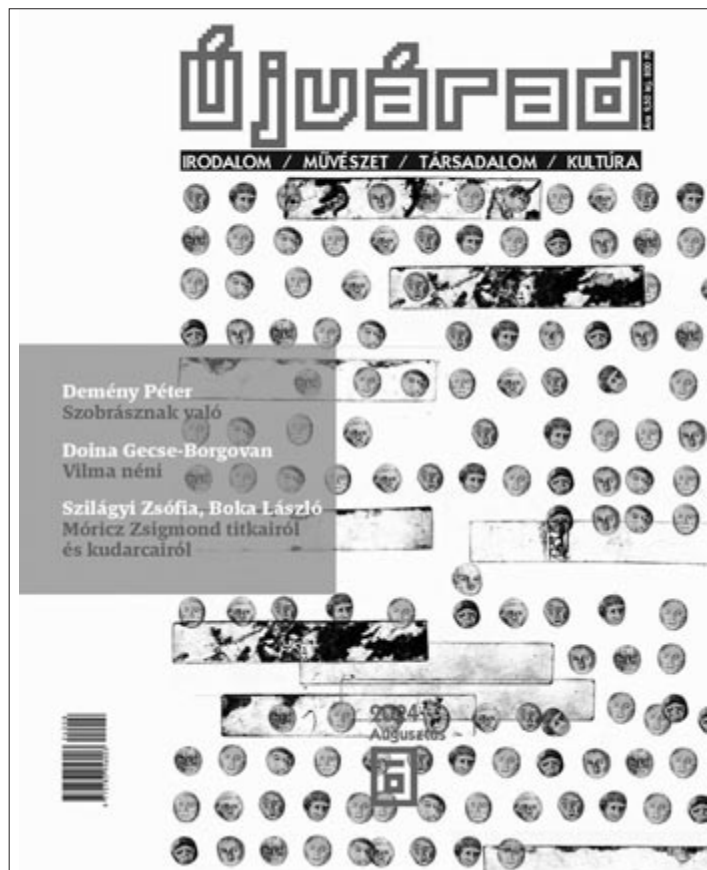
Az előző fesztiválokon mintegy 10.000 érdeklődő fordult meg a várban, így várhatóan a jubileumi alkalommal nemcsak Segesvárról, Maros megyéből, hanem szerte az országból és külföldről is lesznek résztvevők. A részletes program megtalálható a <https://proetnica.ro/> program internetes elérhetőségen. (vajda)

Fotó: Vajda György (archív)

Újvárad – augusztusi lapajánló

Idei 8. számában az Újvárad folyóirat szépirodalom rovata Molnár Zsolt és Filotás Karina versei mellett Székely Ervin, Tankó Andrea, Cefola Sofia Vittoria és Balázs Erika verseit közli. Szobrásznak való címmel Demény Péter publikál esszét. Doina Gecse-Borgovan Vilma néni című írását a Párbeszéd/Dialog rovatban olvashatják Vallasek Júlia fordításában. A Galéria rovatban Balázs Zoltán tanszékvezetővel készült interjú a PKE művészeti szakos végzőseinek idei vizsgakiállításáról. Bakó Endre tanulmányát közli a Kultúra rovat Zilahy Lajos a Nyugatban címmel, míg Boka László és Szilágyi Zsófia májusi, nagyváradi estjének szerkesztett változatát olvashatják Mórincz Zsigmondról Mindig valami új izgat s érdekel címmel. Egy új Romsics Ignác-kötetet mutat be Mayer Ágota A nyugati történetírás hat korszaka című cikke, Batrin Krisztián tanulmánya pedig Pálinkafőző üst vagy közvilágítás? címmel Gyergyószentmiklós múltjába kalauzol. A Kritika rovatban Beretvás Gábor a Lefkovicsek gyászolnak című könyvet méltatja; Simon Judit Érvényes színházi estékről ír a két szezon között, míg Ádám G. Réka Karácsonyi Zsolt Belső tizezer című regényét elemzi. Hatodik részével ér véget Körössi P. József Nekrológizálok című sorozata. A lapszám vezércikke A sánta kutya újabb esete címmel a Bihar megyei tanácselnök igazmondásának határvidékeire kalauzol. A lapszám kapható a nagyobb könyvesboltokban, lapárusoknál, olvasható a laptapir.hu-n, továbbá előfizethető a holnap.ro és az ujvarad.ro oldalon.

RENDEZVÉNY

A Maros Művészegyüttes Szovátán és a Forratagon

Szív gondozta, láb hordozta című előadását viszi színre augusztus 23-án, pénteken 19 órától a szovátai amfiteátrumban a Maros Művészegyüttes. A Kárpát-medence magyar lakta vidékein élő nemzetiségek táncaiból áll a folklórelőadás, amelyben megjelenítik a székely mezőségi emberek lendületességét egy forratós táncdal Mezőmadarasról, játékos, virtuóz cigány táncokkal és cigány rit-

musokkal hozzák közelebb a Maros mentén élő romákat, végül, de nem utolsósorban szász táncokat hoznak, melyek fennköltége és kimért eleganciája páratlan az erdélyi táncokban, majd a határon túlról, a románok és magyarok lakta Méhkerékről is bemutatnak egy látványos, különleges román táncot. Tánckarvezetők: Kásler Magda és Kovács Szabolcs-Zoltán, zenekarvezető: Moldován-Horváth István, igazgató: Barabási Attila-Csaba. Augusztus 26-án 19 órától folklórműsorra kerül sor, ugyanakkor a szovátai amfiteátrumban; augusztus 30-án zenés-táncos népzenei koncerten lépnek fel a Forratagon, augusztus 31-én pedig a Forratag keretében szervezett FolkNapon láthatja őket a közönség.

NÉPÚJSÁG
 ÖNÁLLÓ
 MAROS MEGYEI NAPILAP
 Kiadja az IMPRESS KFT.
 FŐSZERKESZTŐ:
 Karácsonyi Zsigmond
 LAPSZERKESZTŐK:
 Antalfi Imola
 Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
 Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasag.ro **E-mail:** nepujasag@e-nepujasag.ro
 Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
 A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
 ISSN 1584-3238 (online)

Marcel Ciolacu indul az államelnök-választáson

A szociáldemokraták elnöke hangüzenetben tájékoztatta párttársait a döntéséről, hogy indul az államelnök-választáson.

„Azt akartam, hogy tölem hallják, ne a tévéből. A döntést szombaton, a PSD kongresszusán megvitátjuk” – közölte párttársaival hangüzenetben. Ciolacu hozzátette, az elmúlt négy évben tartott választásokon a PSD bebizonyította, hogy „az övé a legjobb csapat”, és meggyőződése, hogy húsz év után sikerülni fog visszaszerezni az államfői tisztséget. „Romániának stabilitásra és kiegyensúlyozottságra van szüksége. Számítok mindannyiukra, és várom, hogy csatlakozzanak a kampányunkhoz” – fogalmazott a jelenlegi miniszterelnök.

Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke szerint nem meglepő Marcel Ciolacu miniszterelnök keddi bejelentése, miszerint versenybe száll az államelnöki tisztségért. A szövetségi elnök kifejtette, hogy Marcel Ciolacu indulása logikus lépés, hiszen a politikus a PSD elnöke és egyben kormányfő is. Hozzátette, hogy a jelenlegi állás szerint Ciolacu biztosan bejut a második fordulóba, ahol a Mentések Meg Romániát Szövetség (USR) elnöke, Elena Lasconi lehet az ellenfele. „Lasconi lehet a meglepetés 2024-ben. Rendelkezik a szükséges emberi és belső erőforrásokkal ahhoz, hogy a második helyen végezzen. Jelenleg így látom a helyzetet, majd kiderül, mi lesz” – mondta Kelemen. Az RMDSZ elnöke el-

mondta, ahogyan a PSD, az USR és az AUR is az elnökét indítja az államfőválasztáson, vélhetően a PNL-nek is Nicolae Ciucă lesz a jelöltje. „Ezt már mindenki tényként kezeli, hiszen nem azért töltötte meg az országot reklámtáblákkal már három hónapja, hogy aztán ne jelöltesse magát” – mondta az elnök, majd hozzátette, most mindenki arra vár, hogy a NATO főtitkárhelyetese, Mircea Geoană jelentse be, indul-e az elnökválasztáson. Az RMDSZ elnöke szerint Geoanának előnye, hogy már volt államfőjelölt, tehát van tapasztalata ezen a téren, a hátránya pedig, hogy nincs pártja. Az RMDSZ szeptember 6-án nevezi meg az államfőjelöltjét. (Agerpres)

Körvonalazódik az új Európai Bizottság

Augusztus végén lejár az új európai bizottsági tagok jelölésének határideje. Az eddigi jelölteket, Ursula von der Leyen kivételével, az Európai Parlamentnek is jóvá kell még hagynia. Egyelőre nyolc ország: Belgium, Bulgária, Dánia, Olaszország, Litvánia, Luxemburg, Portugália és Románia nem jelölt hivatalosan tagokat.

Ausztria Magnus Brunner jelenlegi osztrák pénzügyminisztert jelöli a posztra, Horvátország Dubravka Suica demokráciáért és demográfiáért felelős európai biztost, Ciprus Costas Kadist, aki megbízott dékán a ciprusi Frederick Egyetem Egészségtudományi Karán, s korábban Ciprus egészségügyi, oktatási és kulturális, valamint mezőgazdasági és környezetvédelmi minisztere volt, Csehország jelöltje Jozef Síkela ipari és kereskedelmi miniszter, Észtország a júliusban lemondott miniszterelnökét, Kaja Kallast jelölte az Európai Bizottságba, aki azután távozott a kormányfői posztról, hogy az EU vezetői a blokk következő külpolitikai vezetőjévé választották. A finn jelölt Henna Virkkunen, aki jelenleg képviselő az Európai Parlamentben, a francia jelölt Thierry Breton belső piacért és szolgál-

atásokért felelős európai biztos. A német jelölt Ursula von der Leyen, aki már biztosította helyét az új Európai Bizottság elnöki székébe az Európai Parlamentben szerzett közelmúltbeli győzelmével. Görögország jelöltje Közép-Macedónia kormányzója, Apostolos Tzitzikostas, Magyarországot Várhelyi Olivér szomszédságért és a bővítésért felelős európai biztos, az íreké a jelenlegi pénzügyminiszterük, Michael McGrath, Lettország Valdis Dombrovskist, az Európai Bizottság ügyvezető alelnökét, az emberekért dolgozó gazdaságért/európai kereskedelemért felelős biztost jelölte a tisztségre. A máltaiak jelöltje Glenn Micallef, aki júniusban mondott le Robert Abela máltai miniszterelnök kabinetfőnöki posztjáról, a hollandoké Wopke Hoekstra éghajlat-politikai európai biztos. Lengyelország jelenlegi uniós nagykövetét, Piotr Serafint jelölte. A szlovák jelölt Maros Sefcovic, az Európai Bizottság európai zöldmegállapodásért felelős ügyvezető alelnöke/intézményközi kapcsolatokért felelős alelnöke, Szlovénia jelöltje Tomaz Vesel ügyvéd, a szlovén számvevőszék volt elnöke, a spanyoloké Teresa Ribera, Spanyolország miniszterelnök-helyettese és az

ökológiai átmenetért felelős miniszter, a svédoké Jessika Roswall, Svédország EU-ügyekért felelős minisztere.

Románia részéről Marcel Ciolacu jelöltje Victor Negrescu EP-képviselő, a Szocialisták és Demokraták Progresszív Szövetsége európai parlamenti képviselőcsoportja tagja. Victor Negrescu Románia egyik legaktívabb képviselője Brüsszelben. Mandátumát a többi kollégánál később, 2020. február 1-jén, közvetlenül a Brexit hivatalossá tétele után vette át, amely után hazánk további mandátumot kapott. Az EU Matrix kutatási platform tanulmánya szerint Victor Negrescu a jelenlegi törvényhozás legbefolyásosabb képviselőinek listáján az 52. helyen áll. A rangsor figyelembe veszi az EP-képviselők kezdeményezéseit, az elkészített jelentéseket és a bizottságokban betöltött helyüket. Ezenkívül Victor Negrescut kinevezték az Európai Parlament főtárgyalójának az unió 2025-ös költségvetéséről. Mint mondta, „a költségvetésnek emberközpontúnak kell lennie”, pénzt kell fordítani olyan sürgős kérdésekre, mint a mezőgazdaság és az uniós polgárok életszínvonalának emelése. Hivatalosan még nem nyújtották be a jelöltségét. (m.e.)

Ország – világ

Nem veszélyezteti az ország élelmiszer-biztonságát az aszály

Az ideai aszály ellenére nem fenyegeti veszély Románia élelmiszer-biztonságát – jelentette ki kedden Florin Barbu mezőgazdasági miniszter egy szakkonferencián, ahol elmondta, hogy a szárazság ellenére az ideai búzatermés csaknem 1,7 millió tonnával meghaladta a tavalyit, és bízik benne, hogy a kukoricatermés is nagyon jó lesz. A tárcavezető szerint a termésmennyiség fedezni fogja a belföldi szükségleteket, és exportra is jut. A miniszter beszélt arról is, hogy a klímaváltozás hatásai és az országot sújtó aszály mintegy kétfélmillió hektárnyi területen okozott károkat. Hozzátette, a kormány és a minisztérium a gazdák mellett áll, akiknek sürgősen anyagi támogatásra van szükségük az őszi vetéshez. Barbu hangsúlyozta az öntözőrendszerek fontosságát is. Azt mondta, hogy míg 2014-ben alig 180 ezer hektáron öntöztek, a 2015-ben elindított „ambiciózus tervnek”, az ehhez rendelt másfél milliárd eurós állami támogatásnak, majd az európai uniós alapoknak köszönhetően mára 1,6 millió hektáron működik öntözőrendszer. Az Országos Statisztikai Intézet (INS) adatai szerint Romániában tavaly 9,635 millió tonna búza termett, 2,208 millió hektáron, kukoricából pedig 8,522 millió tonnát takarítottak be 2,373 millió hektárról. (Agerpres)

Lövöldöztek egy boszniai gimnáziumban

Hárman meghaltak szerdán a nyugat-boszniai Sanski Most egyik gimnáziumában, miután egy iskolai dolgozó tüzet nyitott a tantestületi gyűlésen részt vevő tanároknak. Az elkövető súlyosan megsebesült, amikor megpróbált önmagával is végezni – közölte rendőrségi közleményekre hivatkozva internetes oldalán az Oslobodjenje című napilap. A fegyveres merénylet tényét a lapnak Adnan Beganovic, a helyi rendőrség szóvivője erősítette meg. Mint mondta: az iskola szóban forgó kisegítő alkalmazottja katonai fegyvert, géppisztolyt használt, és meggyilkolta az iskola igazgatóját, a titkárat és egy tanárt. A támadó magával is végezni akart, súlyos sebesülésekkel szállították a Banja Luka-i kórházba. Az N1 regionális hírtelevízió információi szerint a lövöldözés merénylet előzménye, hogy a férfi vitába keveredett az iskola vezetőivel. A nyugat-balkáni országokban nem jellemzőek az iskolai támadások, de tavaly Szerbiában és Bosznia-Hercegovinában is történt hasonló eset. A kilencvenes évek délszláv háború után rengeteg fegyver maradt a lakosságnál illegálisan. (MTI)

PSD-platform Románia fejlesztésére vonatkozó javaslatokról

A PSD elnöke, Marcel Ciolacu miniszterelnök bejelentette, hogy létrehozta egy platformot, ahol összegyűjtik a lakosság Románia fejlesztésére vonatkozó javaslatait.

„Itt az ideje, hogy a román állampolgárok valódi prioritásai tükröződjének ebben a tervben, amely alapján a következő négy évben irányítani fogjuk az országot. Ezért hozzuk létre ezt a

platformot, hogy javaslatokat gyűjtsünk minden fontos területre vonatkozóan, az egészségügytől, az oktatáson, munkaügyön és környezetvédelmen át a gazdaságig, mezőgazdaságig, közlekedésig és igazságszolgáltatásig. Irjanak nekünk, és mondják el, hogyan szeretnék megváltoztatni Romániát!” – írta Ciolacu hétfő esti Facebook-bejegyzésében. Hozzátette: minél több üzenet és javaslat érkezik, annál jobb és legitimebb lesz ez a

terv, „amely valóban tiszteletben tartja a romániaiak akarátát és érdekeit”. A Románia Doritá (Vágyott Románia) elnevezésű online platform célja – amint az a honlapon olvasható –, hogy Románia fejlesztésére olyan programot dolgozzon ki, „amely elsősorban a hétköznapi emberek értékes ötleteit gyűjti össze, nem pedig egy olyan tervet, amelyet – mint általában – a pártvezetés által meghatározott politikusok és szakértők készí-

Megemlékeztek a páneurópai piknik 35. évfordulójáról

Magyarország legyőzhetetlen szabadságvágya, szabadságszeretete és Európa iránti érdeklődése nélkül a német egység elképzelhetetlen lett volna – mondta a német államfő hétfőn a sopronpusztai Határnyitási Piknik Emlékparkban tartott megemlékezésén.

Frank-Walter Steinmeier a páneurópai piknik 35. évfordulója alkalmából rendezett eseményen arról beszélt, hogy az 1989-es soproni és debreceni történések további események katalizátorává váltak, „egy nyári napon szervezett piknikből a Német Demokratikus Köztársaság (NDK) legnagyobb menekülthulláma lett”, végül pedig leomlott a vasfüggöny és a berlini fal.

„A német egység Magyarországon tette meg az első fontos lépést” – fogalmazott a köztársasági elnök.

A magyarok szabadság és demokrácia iránti vágya az egész földrészt felvillanyozta, az országot a reformok motorjává és a változások éllovasává tette – emelte ki Frank-Walter Steinmeier. Hozzátette, Magyarország ablakot nyitott, amelybe az egész világ betekintett, Németország pedig ezt sosem felejtje el, és örökre hálás lesz érte a magyaroknak.

A kelet- és közép-európai országok közöttük Magyarország legyőzhetetlen szabadságvágya, szabadságszeretete és Európa iránti érdeklődése nélkül a német egység elképzelhetetlen lett volna – jelentette ki a német államfő, megjegyezve, hogy a magyarok Európa iránti

rajongását még most is érezni, és szükség is van rá.

Magyarország 2004 óta az Európai Unió tagja, akkoriban az emberek 83 százaléka szavazott a csatlakozás mellett, és most, 20 évvel később majdnem ugyanannyi magyar mondja azt, hogy az unió polgárának érzi magát – mutatott rá az államfő.

Kijelentette, meggyőződése, hogy a magyaroknak és a németeknek szükségük van egymásra és az unióra, amelyet együtt építettek fel, és együtt akarják a jövőben is alakítani partnerként és barátként, „Sopron szellemében bátran, a szolidaritás, a szabadság és az egység jegyében”, ugyanis „ezek az értékek egyesítenek bennünket, európaiakat”. (MTI)

Kulcsfontosságú a jelenlét

(Folytatás az 1. oldalról)

kapkodjuk a fejünket, hogy milyen világban élünk. Bármenyire elcsépeletnek hangzik, de valójában – a demokratikus rendszerben – a választásokkor tudunk igazán beleszólni a nagyok dolgába, befolyásolni azt, hogy milyen legyen az életünk. Vannak ugyan radikálisabb megoldások is, mint a sztrájkok, tüntetések és egyéb nyomásgyakorló eszközök, de az adott helyzetben egyik állammal sem hiányzik, hogy még jobban elmélyüljön a válság. S hogy jól válasszunk, ahhoz tájékozottak kell lennünk, ne dőlünk be a populista, a jelenlegi gazdasági helyzetben kivitelezhetetlen ígéreteknek. Szembe kell néznünk azzal, hogy megnőtt az EU-szkepticizmus és erősödött a szélsőjobboldal. Egyik sem jó. Az előbbi, mert tetszik vagy nem, az Európai Unió kínálja a legjobb lehetőséget az egységes gazdasági, társadalmi és kulturális együttműködésre, amely a NATO-val – mint katonai szövetség – elengedhetetlenül szükséges a stabilitáshoz. A szélsőjobb pedig – a második világháború kirobbanásának körülményeiig visszatekintve – tudjuk, hogy mire vezetett. Mint ahogy a szélsőbal is, amelynek ideológiai béklyóját egész Kelet-Közép-Európa megszenvedte. Pragmatikus, a felmerülő és gyorsan változó helyzetben gyakorlati megoldásokat kínál, a gazdasági fejlődést és a társadalmi békét szolgáló jogszabályokra van szükség, az uniótól a tagállamokig. És olyan diplomáciára, amely az európai értékek – az egység sokfélesége – kölcsönös tisztelete mentén megteremt az a külpolitikai hátteret, amely egészséges gazdasági, társadalmi kooperációt eredményez az EU tagállamaival és azon kívül is. És nem hagyja figyelmen kívül Ázsiát sem. A következő időszakok politikai nyilatkozataiban jó lesz odafigyelni a részletekre.

Ami az RMDSZ-t illeti, a több mint három évtizedes politikai jelenlét tanulsága vitán felül az, hogy nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy az erdélyi magyarok képviseléseért egymás ellen versengjünk. Szükség van a politikai jelenlétre a hatékonyságotól az Európai Parlamentig, hiszen a sorsunkról magunknak kell döntenünk. S a mindenkori államelnök-jelöltünknek is igazolnia kell, hogy egyenjogú államalkotó tényezőként vagyunk jelen Romániában, és közös érdekünk a haladás és a prosperitás.

A titkárságon naponta állnak rendelkezésükre

(Folytatás az 1. oldalról)

A híradások inkább az elégedetlenség hangját erősítik fel, mert nem úgy alakult a nyugdíjuk összege, mint ahogy számították. Ezért téves számításra gyanakszanak. Neogoe Eugeniát, a Maros Megyei Nyugdíjpénztár igazgatóját arról kérdeztük, hogy kihez fordulhatnak az átszámítással elégedetlen nyugdíjasok.

– Igen, a Maros Megyei Nyugdíjpénztárt is felkeresik panaszokkal a nyugdíjasok. Az átszámítás után a nyugdíjhatározatok zöme helyes, azonban valóban vannak olyan nyugdíjhatározatok is – nem sok –, amelyek tévesek. Ezek sem súlyos problémák vagy jelentős hibák, de korrigáljuk. A pénztár titkárságán három irodában állunk a nyugdíjasok rendelkezésére, ahol az újrászámított nyugdíjakkal kapcsolatban világosítjuk fel őket – fogalmazott az igazgató, aki hozzátette, hogy a nyugdíjasok elégedetlenségének törvényesség szempontjából nem mindig van alapja.

– Megértjük az esetleges elégedetlenségeket, de mi nyugdíjpénztárként csak azt tehetjük, hogy ellenőrizzük az újrászámítást, s ha ez helyesen és a törvénynek megfelelően történt, akkor az átszámított nyugdíj összege marad.

Abban az esetben, ha hibás a számítás – főleg azon dossziék esetében, amelyek már előzőleg számos átszámításon estek át –, akkor a nyugdíjpénztárnak kötelessége kijavítani a hibát.

– Mire számíthatnak azok a nyugdíjasok, akik különböző, eddig be nem számított jövedelmekről szóló igazoló iratokat nyújtottak be, illetve nyújtanak be a nyugdíjuk második szakaszban történő újrászámításához?

– Nagyon sok nyugdíjas benyújtotta már az igazolókat, amelyeket figyelembe kell vennünk az újabb átszámításnál. Jelenleg a számítógépes szoftveralkalmazásokra várunk, hogy meglegyenek a technikai feltételek az újrászámításhoz. Nagyon szeretnénk, ha szeptember 2-ától elkezdhetnénk a munkát, de ez nagymértékben függ az országos pénztártól, és főként a technikai felkészültségtől. Köztudott, hogy nem a régi módszerekkel dolgozunk, hanem minden informatizált. Reménykedünk, hogy az új applikációk működőképesebbek lesznek.

– *Értesüléseink szerint a nyugdíjasok elég sok problémával szembesültek a törvény által előírt második nyugdíjszámításhoz szükséges igazoló iratok beszerzésével. A magánkézbe került levéltárak nagy összegeket kértek el az iratok kibocsátásáért. Ezer-kétezer lejes díjról beszélünk, ami sokakat torpanított meg, azt mondták, meg sem éri nekik ezt kifizetni.*

– Az igazoló iratokat az időleges, nem folyamatosan folyósított jövedelmek – pl. 13. fizetés, prémiumok, pótlékok – beszámításához kérik azoktól a nyugdíjasoktól, akik ezekben a juttatásokban 2001. április 1-je előtt részesültek. Ugyanis az állandó jövedelmek már szerepeltek az átszámítási műveletben. A nem állandó jövedelmeket akkor vesszük számításba, ha társadalombiztosítási járulék is társult hozzá. A megyei nyugdíjpénztárnak semmilyen feladata és kötelessége nincs az igazoló iratok beszerzésével kapcsolatban. Ami a magánlevéltárak szolgáltatási költségét illeti, nincs beleszólásunk ebbe. Az igazolások beszámításának következményéről nem mondhatok véleményt, mert nagyon komplex számításokról van szó, s előre nem tudjuk, hogy mi lesz az eredményük. Azonban egy átmeneti juttatásnak nem lehet olyan hatása az új nyugdíjra, mint az állandó jövedelmeknek – fogalmazott Neogoe Eugenia, a Maros Megyei Nyugdíjpénztár igazgatója.

Azok a nyugdíjasok, akik az átszámítással elégedetlenek, kérdéseik vannak annak helyességével kapcsolatban, a Maros Megyei Nyugdíjpénztár titkárságához fordulhatnak. Ügyfélfogadás minden munkanap 8.30 és 12.30 óra között van. Az érdekeltek az ügyfélfogadó helyiség főbejáratától egy szolgálatos személy kíséretével jutnak be a titkárságra.

Reményekkel és tervekkel kezdenek szeptemberben Van jövőképe a nyáradszeredai középiskolának

Kiseb hullámvölgyet is megélt, de egyre javul a kilátás – így fogalmazható meg a nyáradszeredai Bocskai István Elméleti Líceum helyzete az új tanév kezdete előtt. Az iskolának több pedagógusa van, akik helyben születtek, itt tanultak valamikor, és szívükön viselik az intézmény jövőjét – derült ki ottjártunkor.

Gligor Róbert László

Sajnos évről évre csökken nemcsak az iskola tanulóinak száma, hanem a környező településeken is egyre kisebb a gyereklétszám. Havadtól Nyárádmagyarósig, Ákosfalvától Jobbágytelkéig. Így az osztályok ritkán telnek fel, de azért, ha szűkösen is, minden évben megvan az előírt legkisebb, tizenötös tanulólétszám. A legtöbben az új tanévben a 9. osztályos társadalomtudományok osztályban lesznek, a természettudományok profilon, a két szakiskolai (autójavító és kereskedelmi) osztályban kevesebben – vázolta fel a helyzetet az új tanév küszöbén Fülöp László igazgató.

Ennek egyrészt az az oka, hogy a helyi általános iskolában is csak két nyolcadik osztály, azaz negyven diák végzett, ami kevés, mert egy részük nem folytatja a tanulmányait, mások nem a helyi középiskolát választják. Évek óta a gyerekek egy része marosvásárhelyi, jobb nevű iskolákban tanul tovább, ám az igazgató kérdésünkre örömmel jegyezte meg, hogy ta-

valy és idén kevesebben folytatják a nagyvárosban. Igaz ugyan, hogy nem tudják: nem jutottak be, és azért irányultak az itthoni középiskola felé, vagy nem is akartak a megyeközpontban tanulni, és azért választották a Bocskait. A megnyugtatóan kevés másol tanuló ellenére még mindig kevés a diák, de néhány éven belül ez vélhetően több lesz, ugyanis az elemi osztályokban növekszik a gyerekek száma. Azonban jelenleg a két-két tizenegyedik és tizenkettedik elméleti osztály összevonva működik biprofilúként, mert ezek már a kilencedik osztályt is kis létszámmal kezdték – részletezte az intézményvezető.

Jók a körülmények

Ami az oktatási feltételeket illeti, az igazgató elégedett, azok megfelelnek a mai elvárásoknak. Digitális tábla pillanatnyilag csak két osztályban van, de minden teremben van kivetítő. A szakosztályok felszereltsége átlagon felüli, főleg az autószerelőké, ott a diákok kiváló tanműhelyekben gyakorolathozhatnak, az önkormányzat pályázatának köszönhetően szimulátorokat is kaptak, amelyekkel az autóvezetést tanulhatják. Az iskola a pályázat részeként számos sportfelszerelést kapott, és ugyaninnen a következő tanévben okostábla kerül minden tanterembe, a régi vagy meggyengült bútorzatot pedig újra cserélik. A most is nagyon jó állapotban levő számítógépeket használó két informatikai szakterem mellé egy harma-

dikat is felszerelnek új készülékekkel, így remélhetőleg a következő tanévben minden osztályterem el lesz látva mindennel, amire a mai oktatásban szükség van.

Hiánypótló szakmát oktatnak

A nyáradszeredai középiskolában posztliceális oktatás is folyik. A kertészeti főiskola megszűnése után, tizenkét évvel ezelőtt indult oktatásban növényvédelmi technikus végzettséget lehet szerezni. A kétéves, magyar tannyelvű osztályba azok iratkozhatnak be, akik legalább 12 osztályt elvégeztek, de nem feltétel az érettségi megléte. Így a frissen végzett, 19 éves fiatalok a 50-60 éves meglett személyek egyaránt vannak diákjaik, nők és férfiak. Meglepő módon minden évben szeptemberig feltelik az osztálylétszám (28 hely), de ez annak is betudható, hogy nemcsak szeredaiak vagy nyárádméntiek jelentkeznek, hanem a környező megyékből is, ugyanis magyar nyelvű osztályként az egyetlen ebben a régióban, megyénkben is csak egyetlen román tannyelvű ilyen profilú osztály létezik.

Derülátók

Az igazgató derülátó az iskola jövőjét illetően. Szinte teljesen le vannak fedve szakképzett tanárokkal, kevés az a pedagógus, aki ideiglenesen dolgozik itt, és az is csak kevés óraszámra. Az épületek és a felszereltség szempontjából jó a helyzet, és úgy néz ki, a diáklétszám tekintetében is 4-5 év múlva javulás várható, a helyzet pedig stabilabbá válik, és ismét lesznek több diákkal működő osztályok is.

Ami az érettségit sikeresen letett diákokat illeti, a tavalyelőtt ez a szám meghaladta az ötven százalékat, de tavaly hangsúlyosabb visszaesés volt, idén viszont sokat javult az arány. Ezek azonban relatív kérdések, hiszen jó arányokról akkor lehet beszélni, ha az országos átlag fölöttiek volnának a mutatók. Ennél gyengébbek, de sokat javultak az idén – magyarázta az igazgató, hozzátéve, hogy a statisztikán sokat ront az, hogy a román nyelvel nehezen boldogulnak a nyárádménti diákok is, így román nyelvből és irodalomból alacsony jegyeket érnek el.

Jó az oktatási infrastruktúra, de a diáklétszám alacsony, és csak néhány év múlva várható emelkedés
Fotó: Gligor Róbert László

Ata

„költészetem” természetlen habzásáról. A próza felé fordított. A Gaál Gábor kör parkett-táncosa, bonvivánja volt.

Mindenféle helyzetben tanúja voltam élete egy-egy mozzanatá-

Csütörtöki kimenő

– Sebestyén Mihály rovata –

nak: író-olvasó találkozókon, könyveinek bemutatásánál szinte szóhoz sem lehetett jutni mellette, akiket nem szeretett, azokkal szemben kimutatta haragját, megvetését, ott hagyott csapot, lapot, közönséget, akik pedig éppenséggel rá voltak kíváncsiak, megvédte Sütő Andrást, holott mások csak anekdotákkal akarták élettörténetét színesíteni; ott voltam, amikor első házassága még virágkorát élte, aztán egy kudarcos szilveszterestén elrohant otthonról kétségbeesetten, mert szakításuk véglegessé vált. Utaztam vele egy gépkocsiban, és mindenhez volt néhány története,

elmélete. Szerinte például a Keresztúr nevű helységek a római castrum (tábor) szó magyarosított túlélményei. Nyelvészkedő hajlamánál csak humoros önbecsülése volt erősebb. Emlékszem, valamelyik barátunk kisfiának arra a kérdésre, hogy te, Ata bácsi, híres író vagy? Azt válaszolta, bizony az vagyok, egy város viseli a nevemet. Nem Vásárhely, hanem Alma Ata.

Olykor bejött a könyvtárba. Váratlanul, bejelentés nélkül. Hisz közterületre lépett. Egyszer az MTV irodalmi szerkesztőjeként jött vissza Vásárhelyre, és betoppant azon a téli délőrá, midőn a filmek ebédszünetet tartottak. Nekive-tette hátát a szürke kályhának, és mesélt, mondott, sztorizott, elméleteit fejtegette nagy cirkalommal. Jövendő írásainak alapötletével sem fukarkodott. Mi persze olykor-olykor megpróbáltuk kérdésekkel még fokozni az élvezetet. Nem zavartatta magát. Mondandója szinte mindig nyomdakész volt. És a könyvtáros roppant sajnálatára a

hallottakat nem lehet polcra rakni, ellátni jelzettel és kikölcsonőzni az arra érdemes fogyasztónak.

Furcsa ember volt. Két helyen érezte igazán jól magát: Vásárhelyen és Bukarestben. Mégsem volt maradása. Futása örök titok marad.

A minap aztán Vári Ata belépett a Súrlott Grádcicsba, s még egyszer szénézett a küszöbről a forgalmas, poros, már semmire sem emlékeztető Klastrom utcában. Atsietett az emlékek szobájában, Ady egy estét töltött itt, természetesen V. A. kedvéért: meglehet, még felhajított egy pohárával menet közben abból a pálinkából, amit III. Békai, a temetőőr főzött a múlt ősszel, majd felnyitotta a Súrlott Grádcics udvarán a titkos lappancsot, amely azt az alagutat rejti, ami városunkat Japánnal köti össze. Odalent már várta a középkori villamos. A kezelőszemélyzet biztosította Atát, hogy minden a legnagyobb rendben, a szerelvény működik. És ő megkezdte utazását, amelynek végcélja nem biztos, hogy Japán lesz. Lehet, hogy útközben meggondolja magát, és kiszáll annál a városnál, amely a nevét viseli.

Hiányozni fogsz, Ata!

Az az érzésem, hogy a város nem vette túlságosan szívére távozását. Nem, nem jól mondom, talán a hosszú, forró nyár tehetta, hogy észrevétlenül maradt a halála. Pedig, ha valaki emyire szerette, élvezte, kényeztette ezt az erdélyi várost, az sokkal több részvétet, búcsúztatást, jó szót érdemelt volna. Valamit, ami emlékezetét, tehetségét, mesélőkedvét, különös, fanyar szójátékait, ittvoltát, írói jelenlétét folytonossá végteleníti.

Észrevétlenül hátrált ki. Hallgatott el. Megkeseredett volna az örök játkos?

Barátom volt. Sokunk barátja, társa, cimborája. Csodálunk. Titokban vagy nyíltan. Vágytunk történeteire. Csillogó fantáziája lenyűgözött. Hangja, mint a legjobb színészeké, pontosan adagolt, kimódolt, kiérlelt és emlékezetes volt. Remélhetőleg örzi néhány tekeres film és hangfelvétel a rádió és a tévé aranyfaltagrában. Sikeres író volt: könyvei nagyobbára és rövid távon gyorsan elkelték. Divat volt róla beszélni. Könyveiből, főleg a legelsőkből, és verseiből idézni.

A legnagyobb barátságával

dicsekedhetett. Dicsekedett is. Nagyon fiatalon, midőn mások az első próbálkozásaikba buktak bele vagy hagyták abba az irodalom művelését, ő már sikeres, díjazott kötetel rukkolt elő. Napjai dehogys voltak végesek. Távlatokat nyitott neki a csodálat és a rajongás, ami körülvette olvasói, barátai és barátnői táborában. Tábor tudott teremteni maga körül, ami keveseknek sikerült nemzedékében. Tartozott a Forráshoz, meg a Megyei Tükörhöz (Sepsiszentgyörgyön a Sugás vendéglőt, hol az írók és újdondászok nem minden kockázat nélkül tanyáztak, csak Besugásnak nevezte, ott iddögáltak a zsenik, és közben ecetes finnugorkát fogyasztottak.) A tévéhez és a filmhez hosszabb szerelem fűzte. Midőn mások, én, megkínlódtunk egy-egy tévéalkotmány kivételével, ő könnyed eleganciával hozta Bodor úrnak a remekbe szabott interjúkat. Kós Károly, Kemény János megnyitott előtte, hiszen bizalmukat kinyerte az utókor javára, épülésére. Engem szerencsésen beszélt le

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Az országos telemedicina-hálózat része lesz

Korszerű felszerelések a ludasi kórház újszülöttsztyáának

A Cristi Vasiliu Egyesület a Vodafone Alapítvány anyagi támogatásának köszönhetően 25 korszerű egészségügyi felszerelést vásárolt a marosludasi Dr. Valer Russu városi kórház újszülöttsztyáának, illetve bekapcsolták a kórházi részleget az országos táv-orvoslási hálózatba, ami lehetővé teszi, hogy az ott dolgozó szakorvosok a lehető leggyorsabban tudjanak konzultálni más városokbeli kollégáikkal a problémás esetekben.

Menyhárt Borbála

A Cristi Vasiliu Egyesület évek óta azon munkálkodik, hogy hatékonyabbá tegye Romániában az újszülöttek ellátását. Maros megyében is több kezdeményezésük volt az utóbbi években, 2022-ben performáns orvosi felszereléseket vásároltak a Maros Megyei Klinikai Kórház újszülöttsztyála intenzív terápiás részlegének az Életet a Maros megyei újszülötteknek! című projektnek köszönhetően. A 200 ezer euró értékű projekt egyike volt azoknak, amelyeket országsszerte a Vodafone Románia Alapítvány támogatott. 36 modern orvosi eszközt szereztek be, egyebek mellett bilirubinszint-mérő készülékeket, amelyek új, noninvasív technológiával működnek, illetve váladékelszívókat. Ezenkívül néhány nagy teljesítményű, az életfunkciók követésére alkalmas képernyőt, az újszülöttek vizsgálatához szükséges ultrahangkészüléket, EKG-készüléket, egy lamináris áramlási asztalt, fecskendő gyógyszeradagoló pumpákat, videolaringoszkóp-készüléket, noninvaszív lélegeztetőberendezéseket, illetve bekapcsolták a részleget az országos telemedicina-hálózatba. Ugyanakkor az épület áremellátását is korszerűsítették, illetve egy rendszert is létrehoztak, amely áramszünet esetén biztosítja az egyes berendezések zavartalan működését.

2022 őszén egy másik, a BCR által finanszírozott projektjük révén a Maros Megyei Sürgősségi Kórház intenzív terápiás újszülöttsztyáját is bekapcsolták az országban már működő telemedicina-hálózatba, amelynek már akkor mintegy tíz, újszülötteleket ellátó intenzív terápiás központ része volt, többek között a bukaresti Marie Curie, a konstancai, a jászvásári, a brassói, a kolozsvári, a temesvári,

a craiovai, a pitești-i, valamint a Maros Megyei Klinikai Kórház újszülöttsztyála.

Az egyesület a napokban lapunkhoz is eljuttatott közleményében közölte, hogy lezárult az *Életet a marosludasi újszülötteknek* elnevezésű projektjük, amelynek részeként korszerű egészségügyi felszerelésekkel látták el a marosludasi kórház újszülöttrészlegét. A projekt része a Vodafone Alapítvány által kezdeményezett Élet az újszülötteknek alap című országos programnak, amelynek célja, hogy Romániában minél több újszülöttsztyálon, újszülötteleket ellátó intenzív terápiás részlegen adottak legyenek a körülmények ahhoz, hogy a különféle rendellenességekkel születő babák esetében a lehető legrövidebb időn belül felállítsák a diagnózist, biztosítsák számukra a megfelelő kezelést, illetve amennyiben szükséges, gyorsan átszállíthassák őket oda, ahol biztosítva van számukra a megfelelő ellátás.

A projekt összértéke 253 ezer lej, amiből 228 ezret a Vodafone Alapítvány biztosított, a fennmaradó rész, több mint 25 ezer lej a marosludasi kórház, valamint a Cristi Vasiliu Egyesület hozzájárulása.

A projekt keretében 25 korszerű orvosi berendezést, egészségügyi felszerelést vásároltak, amelyek létfontosságúak az újszülöttek ellátásában, többek között ultraibolya-lámpákat, egy, a vénák vizsgálatát elősegítő készüléket, nagy teljesítményű, az életfunkciókat (szívritmust, légzést, vérnyomást, oxigénszaturációt) követő monitorokat, fényterápiás lámpákat, infúziós pumpákat, az újszülöttek újraélesztésére alkalmas készülékeket, a biológiai minták szállításához szükséges inkubátort.

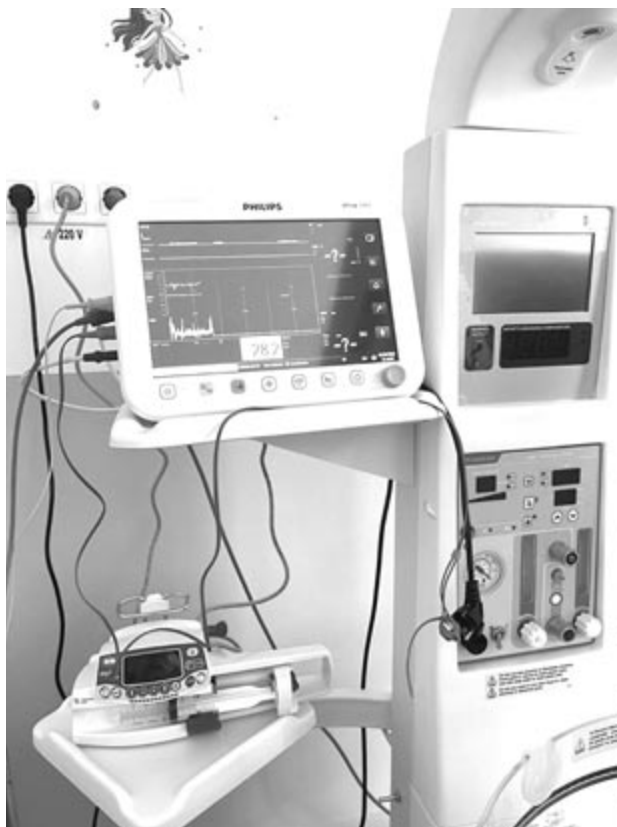
Ugyanakkor beszerezték a telemedicina-rendszerhez szükséges felszereléseket, ami lehetővé teszi, hogy a ludasi kórház újszülöttsztyála is csatlakozzon az országos táv-orvoslási hálózatba, hogy az orvosok a lehető leggyorsabban tudjanak konzultálni más városokbeli kollégáikkal a problémás esetek kapcsán. A korszerű telemedicina-rendszer lehetővé teszi a betegek állapotával kapcsolatos információk, eredmények biztonságos és gyors továbbítását, a páciensek életjeleinek követését, a döntések és a beavatkozás idejének lerövidítését. Ennek a munkamódszernek számos előnye van a betegek és az orvo-

sokra nézve egyaránt, hiszen lehetőség adódik egy második orvosi vélemény kikérésére a helyszínen, vagy a lehető legrövidebb időn belül, lehetővé teszi a gyors információcserét az orvosok között, lerövidül a beavatkozási idő, illetve az egyes betegek átszállítására vonatkozó döntések meghozatalának ideje. Ugyanakkor csökken a kórház túlszűfolt-sága a szükségtelen átszállítások miatt, illetve az orvoscsapat, amelyhez a beteget átszállítják, hozzáfér az összes, addig elvégzett vizsgálat eredményeihez.

Dr. Csiki Ildikó, a Dr. Valer Russu városi kórház újszülöttsztyáának vezetője szerint a projekt jelentős előrelépést jelent a marosludasi, illetve a környező településekről érkező kisbabák ellátása terén, és az elkövetkezőkben is nyitottak azon együttműködésekre, amelyek korszerűbb és hatékonyabbá teszik a helyi egészségügyi ellátást. Delia Vasiliu, a Cristi Vasiliu Egyesület elnöke kiemelte, minden újszülött, aki a világra jön, megérdemli, hogy a lehető legjobb ellátásban legyen része. A ludasi kórháznak vásárolt egészségügyi felszerelés, valamint az újszülöttrészleg bekapcsolása az országos telemedicina-hálózatba segít abban, hogy az ott született babák számára is biztosítva legyen a magas szintű ellátás. Az általa létrehozott egyesület szívügye, hogy támogassa a romániai újszülöttellátás fejlesztését annak érdekében, hogy egyre kevesebb gyerek veszítse életét amiatt, hogy nem fér hozzá a megfelelő egészségügyi ellátáshoz.

Romániában a legmagasabb a gyermekhalandóság

A magánszféra részéről érkező támogatásokra, hasonló projektekre óriási szükség van, ugyanis a statisztikák szerint európai uniós viszonylatban Romániában a legmagasabb a gyermekhalandósági arány, minden ezer élve született gyerekre 5,8 elhalálozás jut, ez szinte kétszerese az uniós átlagnak, ahol minden ezer élve született gyerekre 3,4 elhalálozás jut. 2019-ben Romániában 1145 egy évnél kisebb gyerek vesztette életét, 57 százaléka azoknak az újszülötteknek, akik nem érik meg az egyéves életkort, vidéki környezetből származik. Országsszerte mindössze 14 városban van 3-as besorolású újszülöttrészleg, ahol elérhető az intenzív terápiás ellátáshoz szükséges korszerű felszerelések, ahol a súlyos állapotban lévő újszülöttek megfelelő ellátásban részesülhetnek. A többi 169 1-es vagy 2-es besorolású nőgyógyászati, illetve újszülöttsztyálon csupán az alapvető orvosi ellátásra van lehetőség, ezek a részlegek nem rendelkeznek megfelelő felszereltséggel a komplexebb esetek ellátásához, ezért a súlyos rendellenességekkel diagnosztizált csecsemőket át kell szállítani a 3-as besorolású egységekbe, és ez csökkentheti a túlélési esélyüket. Ugyanakkor a 3-as besorolású újszülöttrészlegeken a helyek száma korlátozott, és csak akkor tudják fogadni a pácienseket, ha van szabad helyük – mutatnak rá a Cristi Vasiliu Egyesület lapunkhoz eljuttatott közleményében.

Ebadta lehetőségek

Fülöp Csilla kutyaterapeutával a Gyulafehérvári Caritas Korai Nevelő (Cseperedő) és Szent Ágnes Rehabilitációs Központja által szervezett nyári programok egyikén találkoztunk Marosvásárhelyen. A szakember játékos foglalkozásokat vezetett terápiás kutyája, Szellő segítségével a fent említett központokat látogató kisgyermekes családok számára. A mozgalmas, izgalmas és látványos aktivitások után arról beszélgettünk a szakemberrel, miként hatnak az állatasszisztált tevékenységek, a terápiás folyamatok a normál és az eltérő fejlődésű gyerekekre. De szó volt arról is, hogy hogyan érdemes közelíteni egy kutyához, illetve ajánlott-e a gyerekeknek házi kedvencként ebet vásárolni.

Orbán Júlia

– Kérlek, mutatkozz be!

– Fülöp Csilla vagyok, gyógypedagógus az alapképzettségem, de az állatasszisztált tevékenységek terén is dolgozom. 2013-ban egy olyan képzést végeztem Magyarországon, ahol megtanultam terápiás kutyákat kiképezni. Amikor levizsgáztam, már volt egy kutyám, „akivel” hosszú éveken át önkénteskedtünk, tapasztaltunk, gyakoroltunk. Azóta más kutyáim is vannak. Az egyik terápiás kutyám, amelyikkel általában dolgozom, Szellő hétéves. Hamarosan neki is újabb vizsgát kell tennie. A kiképezésnek az a lényege, hogy a kutyus minél több ingerrel találkozzon, minél stabilabb legyen. Az állat együtt vizsgálja a felvezetőjével. Én a korábbi vizsgahelyzetekben nem gyógypedagógusként voltam jelen, hanem a kutya felvezetőjeként. Fontos, hogy az állat csak olyan tevékenységeken vegyen részt, amelyek még kellemesek számára. Ugyanakkor meg kell lenniük győződve afelől is, hogy a gyerekek biztonságban vannak mellette.

– **Hogyan tudsz segíteni az embereken a kutyaasszisztált tevékenységek révén, illetve mi a különbség a kutyaasszisztált tevékenység és a kutyaterápia között?**

– Az állatasszisztált tevékenységek körébe minden belefér, ami arról szól, hogy egy kicsit is egy térben legyünk egy állattal. Az a lényeg, hogy a gyerekek vagy a felnőttek elfogadják még egy élőlénynek a jelenlétét, és órá is külön figyelmet szenteljenek. Ezenkívül próbálok minden ilyen alkalmat valamilyen pedagógiai céllal levezetni. Ebben az esetben, mivel szülők voltak jelen pici gyerekekkel, az volt a célom, hogy megmutassam a szülőknek, miként segítsék gyerekeiket a kutyákkal való megfelelő barátkozásban, ismerkedésben úgy, hogy ne legyenek balesetek, és minél jobban elkerüljük a negatív tapasztalatokat. Körülbelül erről szól az állatasszisztált tevékenység. Itt nincsenek külön kitérő célok, az egyetlen elvárás az, hogy jól érezzék magukat a résztvevők. Az állatasszisztált terápia során viszont ugyanolyan fejlődési ütemterv van, mint amilyet egy általános terápia során kitérünk. Ott jó, ha jelen van közben a szakember, aki egyébként is foglalkozik az érintett felnőtellel, gyerekekkel vagy csoporttal. Ezeket az alkalmakat mindig vannak mérések, eredményeket nézünk, tehát ugyanolyan terápiás tevékenységnek minősül, mint a többi típusú terápia. Én ebben a helyzetben együttműködöm a terapeutával, és segítem az ő munkáját. A kutya általában egy hidat jelent, egy plusz kapcsolódási lehetőséget, mert főleg a gyerekek könnyebben megnyílnak egy ilyen helyzetben. De a felnőttek is. Vannak olyan kutatások, amelyek igazolják, hogy fiziológiailag jó hatással van ránk, ha kutyát simogatunk. A szívverés és a légzés

normalizálódik, de már a pupillavizsgálatok is kimutatják, hogy ilyenkor sokkal jobban érezzük magunkat. Miközben a kutyát simogatjuk, oxitocin szabadul fel a szervezetünkben. Tulajdonképpen egy lehetőség arra, hogy a gyerek mindinkább megnyíljon. Ez nem azt jelenti, hogy minden helyzetben ez a tökéletes módszer. Terápiák hosszú sora áll rendelkezésünkre, és minden alkalommal a gyerek szükségleteinek legjobban megfelelő módszert kell megtalálnunk. Az élőlények jelenléte nagyon megkönnyíti a munkánkat. Viszont vigyáznunk kell, ne rendeljük őket teljesen alá a céljainknak. Figyeljünk az állat biztonságára és a közérzetére is.

– **Hogyan segíti a fogyatékkal élők fejlődését a kutyaterápia? Hogyan hat rájuk, ha kutyus van jelen?**

– Ez a fejlődési szintől vagy a terápia céljaitól függ. Volt már olyan eset, hogy a gyerekek nagyon félt a kutyától, de nem önmagában a kutya jelentette a problémát. A gyerek félt a kiszámíthatatlan helyzetektől, és számára az összes állat ebbe a kategóriába tartozott. Ilyenkor, amikor valakinek főbiája is van, azt kell figyelembe venni, hogy a gyerekek a lehető legstabilabb ilyen (félelméhez kapcsolódó) ingerrel találkozzon először. Volt rá példa, hogy egy hatalmas tornaterem két ellentétes sarkából ismerkedtünk a kutyával, majd eljutottunk odáig, hogy megsimogassuk. De számos más esetben is hasznos a kutya. Például van most egy kislány, akivel gyakrabban találkozunk. Észrevettük, hogy spasztikus az izomzata, tehát nem tudja kontrollálni, hogy mikor szorítson, engedjen, és minden érzelmi töltet hatására befeszül az izomzata. Amiatt, hogy nagyon örül, amikor meglátja a kutyát, hiszen nagyon szereti, az egyébként is kontrollálhatatlan teste még szabályozhatatlanabbá válik. De mivel gyakran találkozunk, már érezzük, hogy picit hamarabb elmúlik ez a görcsös állapot. A kislány próbálkozik, hogy jobban fel tudja emelni a fejét, meg tudja fogni a kutya számára előkészített jutalomfalatot. Ezek egészen apró, de számunkra hatalmas lépések.

– **Ebben a pár napban kutyaasszisztált foglalkozást tartottál normál fejlődésű és fogyatékkal élő gyerekek számára. Hogyan hatott a kutya jelenléte a két csoportra?**

– Az első napon a célcsoport a speciális fejlődésű gyerekeké volt, és jelen lehettek a családtagok is. Érdekes módon a gyerekek mintha egy picit impulzívabban reagáltak volna a kutya jelenlétére. Különböző válaszok érkeztek, viszont én úgy gondolom, hogy mindenki család nagyon együttműködő volt. Ha a gyerek esetleg távozni szeretett volna a teremből, de végül mégis végigkísérte a folyamatokat, az is hatalmas eredmény volt. Úgy láttam, a családtagoknak is jót tett, hogy részt vehettek egy közös programon. Sokszor felfigyeltem arra, hogy az emberek – függet-

lenül attól, hogy egészségesen vagy eltérően fejlődő gyerekről beszélünk-e – szeretik leosztani a feladatokat: majd valaki megtanítja a gyereket beszélni, úszni, viselkedni stb. De nem számolnak azzal, hogy nekik is meg kell tanulniuk, hogyan segítsék gyermekeiket ezekben a folyamatokban. A családtagok jelenléte tehát mindkét helyzetben nagyon fontos volt. A speciális fejlődésű gyerekeknél azt éreztem, hogy a szülők nagyon hálásak, amiért a gyerekek meg tudott felelni az adott szituációban. A normál fejlődésű gyerekeknél pedig azt éreztem: a szülőknek természetesebb volt, hogy a gyerekek meg tudott felelni. Nagyon érdekes, mert én kívülről látom, hogy a szülő hogyan fordul a kutyához, és ahhoz képest a gyerek miként teszi ezt. A speciálisan fejlődő gyerekeknél nagyobb az eltérés. A normál fejlődésű gyerekek általában szinte ugyanazt a képletet hozzák, ugyanazt a bátorságot, amivel a szülő mer megnyilvánulni egy ilyen helyzetben. Persze, nem mindig. Hatással vagyunk a gyerekeinkre, ezért is jók az ilyen közös tevékenységek.

– **A figyelemzavarral és hiperaktivitással élő, eltérő fejlődésű gyerekek többségét nyugtatta a kutya.**

– Esetükben azért működik jól az állatasszisztált terápia, itt beszélhetünk akár lovakról is, mert önfegyelmre tanítja őket az állat. A gyerekek részéről eleinte nincs még teljes bizalom. Nem tudják, mi fog történni, mi lesz az állat reakciója. Az emberek között a gyerekek talán már valamennyivel jobban kiismerik magukat, de az állat egy új inger számukra. Főleg a lóval szemben, minthogy méretes állat, van a gyerekek részéről egyfajta önmegtartóztatás. Még azok a gyerekek is, akik hátrányos helyzetű környezetből érkeznek, és gyakoribb körökben az állatok bántalmazása, vagy azok a gyerekek, akiknek cikázik a figyelmük, és nem tudják kordában tartani a viselkedésüket sem, arra törekszenek, hogy ne bántsák vagy ne ingereljék az állatot. És ez nagyon jó.

– **Hogyan érdemes közelednünk egy kutyához?**

– Nem mindegy, hogyan közelítünk. Nagyon fontos, hogy tiszteletben tartjuk: ha van a kutyának gazdája, kérdezzük meg, felvehetjük-e a kapcsolatot az állattal. Nagyon sok minden nem látszik egy kutyán. Lehet, hogy éppen fáj a foga, a forgója, dühös emiatt, vagy talán egyszerűen csak fél a közelítéstől, ezért a kapcsolatfelvétel mindenképpen megér egy kérdést. Ha a gazdi nyitott, és tudja, mi az eljárás, még segíteni is fog: megsimogatható, de ne a farkánál, hanem a fejénél, nem szereti, ha a hátát paskolod stb. Mindenképpen fontos tehát, hogy megkérdezzük. Ha lehet, hagyjuk, hogy a kutya megszagoljon minket, és lássa, melyik irányból közelítünk hozzá. Emellett jó lenne, ha minden felnőtt és gyerek megtanulná olvasni azokat a jeleket, amelyek veszélyre mutatnak. Például, amikor egy kutya egy picit előreengedi a fülét, de támadóállásban van... Viszont ezeket a jelzéseket nagyon nehéz felismerni azoknak, akik nem ismerik a ku-

tyát, vagy nem tartanak állatot. Ezért fontos a kommunikáció a gazdával. Ha ezeket a lépéseket betartjuk, rengeteg balesetet elkerülhetünk. Ez a legfontosabb, amit tudni kell egy kezdeti találkozásnál. Aztán a gyerekek odáig is eljutnak a kutyával való barátkozásban, hogy megegyessék. Megtanítom őket arra is, hogy ezt miként tegyék. De talán az a legfontosabb, hogy a szülő megértse: ahogyan ő viszonyul a kutyához, úgy fog majd viszonyulni a gyereke is.

– **Vásároljon-e a szülő kutyát a gyerekeknek?**

– Nagyon sokan megkeresnek ezzel a kérdéssel. Én nem is tudom... Itt most tegye mindenkinek a szívére a kezét, és gondolja végig, milyen életmódot folytat. Mert még számomra is, aki azt hiszem, elhivatott vagyok a témában, sokszor feszültségforrás a kutyatartás. Ez egy nehéz hivatás. Plusz gondoskodás. Felelősséggel jár. Úgy gondolom, nagyon kevés esetben tud egy tizenéves aluli gyerek gondot viselni egy kutyára. Bizonyára vannak nagyon kötelességtudó gyerekek, és vannak helyek, ahol ez működik. De tizenéves év után szélesedik a gyerekek érdeklődési köre, sok feladatuk lesz, változnak az életükben a prioritások, fontosabbá válnak a barátok. Akkor már nem lehet tőlük elvárni, hogy a kutya legyen az első helyen. Tehát a szülő magának választ kutyát. Olyan kutya nincs, amelyikről ne kellene gondoskodni, sétáltatni, bármekkora kertje legyen is az embernek. A kutyának feladatot kell adni, vigyázni kell rá, és mozgásban kell tartani, mert ezek hiányában leépül. Nemcsak fizikai, hanem mentális feladatot is kell neki adni. Ez egy hatalmas felelősség. Úgy érzem, hogy hozzáértőként is nagyon sokszor nehéz mindent elvégezni. Egyik ismerősöm mesélte, aki állatmenhelyen dolgozik, mennyire törekednek arra, hogy a kutyák megfelelő helyekre kerüljenek. Előzetesen lehetőséget adnak a jövőbeni gazdáknak, hogy kipróbálják magukat ebben a szerepben, többször meglátogathassák, sétálni vihessék a kutyát. Megadnak minden segítséget, próbálnak minden eszközt, játékot, ketrecet biztosítani, szerződést kötnek, és még így is az esetek többségében a kutya visszakerül hozzájuk. Azt mondta, ennek valószínűleg mi lehetünk az okai, akiknek jól nevelt kutyáink vannak, mert az emberek egy ideális helyzetet látnak, amire ők is vágyanak. Viszont ebbe rengeteg munkát kell befektetni, anyagi megterhelés is lehet, mert egy kutyának az alapkiképzése nem olcsó mulatság, és ezenfelül az orvosi ellátása sem. Szóval, ez egy nagyon komplex kérdés. Nem olyan könnyű, mint amilyennek tűnik, de nagyon szép, az biztos. És igazából, ha mi is normálisabb életet élünk, és közelebb lennénk a természethez, ha alapjában véve természetesebb körülmények között élünk az életünket, akkor sokkal könnyebb lenne. Viszont azzal az igazsággal szembe kell néznünk, hogy többnyire városi életmódot folytatunk, akár falun, akár városban élünk, és ezt egyeztetni egy állat igényeivel teljesen más, mint amikor együtt keltünk és nyugodtunk a természetrel.

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Finom barackos

Öt tojást 16 dkg vaníliás porcukorral, két dl olajjal, két evőkanál olívaolajjal, 10 dkg lágy vajjal, négy evőkanál zsíros tejföllel, 55 dkg liszttel, két evőkanál darált mandulával, csipetnyi sóval és egy sütőporral alaposan kikeverek. Öt nagy darab magvaváló, illatos baracknak eltávolítom a magját, tetszés szerinti kockára vágom, és belekeverem a masszába. A tortaformát kivajazom, megszórom liszttel, beleöntöm a masszát, és 180 fokon 15 percig, majd 160 fokon 20-25 percig sütöm. Miután kihűlt, pisztáciakrémmel bevonom a tetejét. A pisztáciakrémet helyettesíthetjük mogoróvájjal is, vagy egyszerűen megszórhatjuk porcukorral. Tetszés szerint szeleteljük. Nagyon finom, vaníliafagylalttal is kiváló!

Cukkinis-almás pite

Hozzávalók: 50 dkg finomliszt, fél csomag sütőpor, 10 dkg porcukor, 20 dkg vaj, két tojás, három evőkanál tejföl (vagy amennyit a tészta felvesz), két evőkanál zsemlemorzsa vagy darált keksz (én darált kekszet használtam), 12 db alma, egy kisebb cukkini, fahéj ízlés szerint, három evőkanál cukor, egy késhegynyi vaníliás cukor, egy evőkanál vaj (a tepszi kikenéséhez). A lisztet elkeverem a sütőporral és a porcukorral, majd hozzáadom a vajat és a két tojást. A tejfölt kanalanként adagolva jól összedolgozom a masszát, amíg egynemű tésztává össze nem áll. Ezután a tésztát kettéosztom, folpackba csomagolom őket, és kb. 30 percre hűtőbe teszem, hogy egy picit megdermedjen, mert így sokkal könnyebb lesz a vajas tésztával dolgozni. Amíg a tészta pihen, elkészítem a töltelékét. Megtisztítom és lereszelem az almákat, valamint a cuk-

kinit, megszórom cukorral és őrölt fahéjjal, majd összekeverem. Egy közepes tepsibe sütőpapírt teszek, az egyik tésztagombócot tepsiméretűre nyújtom, majd szépen beleigazgatom úgy, hogy legyen egy kicsi pereme is. Ezután az almát és a cukkinit picit kicsavarom a levétől. (Én nem csavarom ki teljesen belőle az értékes levét.) A tésztát megszórom zsemlemorzssával, és egyenesen elosztatom rajta az almás cukkinit, majd a tetejére négy evőkanál darált diót szórok. A maradék tésztát is tepsiméretűre nyújtom, és befedem vele a töltelékét. Megkenem egy felvert tojással, villával megszurkálom pár helyen, és 180 fokra előmelegített sütőben kb. 40-50 perc alatt megsütöm.

Mézes tészta (csíki mézes) szezonális gyümölcslekvárokkal

Két kanál kakaót két kanál mézzel, két egész tojással, 20 dkg porcukorral, 5 dkg margarinnal és két mokkáskanál szó-dabikarbónával összekeverek, gőz felett öt percig főzöm, majd amikor minden teljesen elolvadt, onnan számítva még öt percig. Ha kész, 50 dkg liszttel, fahéjjal és egy dl tejjel összekevelem, négy cipóra osztom a tésztát, majd a tésztagombócokat kb. 26x32cm-re nyújtom, és megszurkálom a tésztát. A tepszi hátán sütöm a lapokat 180 fokon, pár percig, előzőleg pedig mindeniket vékonyan ecsettel megkenem zsírral. Krém: egy liter tej, 13 evőkanál búzadara, 25 dkg margarin, 20 dkg porcukor, egy csomag vaníliacukor. A tejet felforraltam, beleöntöttem a grízt, közepesen sűrűre főztem, kihűtöttem, majd a porcukorral kikevert margarint összekevertem a kihűlt grízzel. Az első lapra megy a krém fele, kb. 80 dkg, majd a második lap, erre 65 dkg meggylekvár, a harmadik lap, maradék krém, majd a negyedik lap. A tetejét porcukorral szórtam meg.

Ordás-szilvás morzsapite

30 dkg jó minőségű vajat 50 dkg liszttel, csipetnyi sóval, két evőkanál cukorral összedolgozok. 65 dkg ordát 25 dkg mascaronéval, 22 dkg porcukorral, két tojással krémesítek, majd 25 szem érett szilvát kimagolok. Egy téglalap alakú tepsit használok, megkenem vajjal, és megszórom liszttel, majd a morzsamassza felét elszórom a tepsiben, ráhelyezem a szilvákat, megszórom picit fahéjjal, majd rátöltöm az ordás masszát. Óvatosan elegyengetem, majd befedem a morzsamassza másik felével. Két tojást felverek, és a sütemény tetejére csurgatom. 190 fokon hat percig, majd 160 fokon 35 perc alatt készre sütöm. Tetszés szerint szeleteljük.

Jó étvágyat kívánok!

A daganatos megbetegedés nem tabutéma!

Sorstársak a Marosvásárhelyi Rádióban

A daganatos megbetegedések a legtöbb esetben a családon belül is tabutémának számítanak, olyan kérdéskörnek, amely kapcsán a legtöbben csak suttognak, mások titkolják vagy esetleg sajnálkozó pillantásokat vetnek a betegre. Pedig, ha nyíltan beszélünk ezekről az esetekről, egy eszközt teremtenénk, egy eszközt arra, hogy a társadalom empatikusabban forduljon hozzájuk. Erről is szól az OncoTeam, amelynek megálmodójával, élte hívójával és vezetőjével, dr. Balázs Boglárkával beszélgettünk.

Nagy-Bodó Szilárd

Hagyományos értelemben az onco team egy orvoscsapat, amelyben közösen dolgozik az onkológus, a radiológus és a patológus. Közösen tesznek azért, hogy a beteg a lehető legjobb kezelésben részesüljön, a dologban ott van a bökkenő, hogy Romániában egy nagyon fontos szereplő nincs jelen ezeken a beszélgetéseken, tanácskozásokon: maga a beteg – hívta fel a figyelmet dr. Balázs Boglárka, hozzátéve, hogy más országokban – pl. a szomszédos Magyarországon – már a páciens is jelen van ezeken a megbeszéléseken. Ezért is érezte fontosnak, hogy legyen egy virtuális csapat, amelyben megfelelő arányban vesznek részt az orvosok és a páciensek.

Kezdetben csak a Facebookon volt elérhető az OncoTeam Portrét, ahol olyan személyekkel készült interjúk, akik valamilyen ponton érintettek a daganatos megbetegedéssel való küzdelemben: betegek, hozzátartozók vagy éppen segítő szakmában dolgozók. Ez bővült ki a múlt héten egy weboldallal is. – Régi, titkos vágyam volt, hogy

Dr. Balázs Boglárka

Fotó: Nagy-Bodó Szilárd

legyen az OncoTeamnek egy weboldala is, viszont egyelőre csak idővel és energiával járulok hozzá ehhez a projekthez, anyagilag nem, így a honlap létrejöttét Gergely Csilla nagyváradi weboldalszerkesztő felajánlásának köszönhetem, aki úgy érezte, hogy ez a projekt megérdemli, hogy ne csak a közösségi médiában legyen elérhető – mesélte dr. Balázs Boglárka. Így most már a www.onco-team.eu honlapon és a Facebookon, illetve Instagramon, az OncoTeam Portrét oldalon lehet megtalálni, elolvasni a történeteket. Két egyforma eset pedig nem létezik, vélekedett

az OncoTeam életre hívója, aki azt is elmondta lapunknak, hogy ezekből a bejegyzésekből, elmesélt esetekből tudnak erőt meríteni azok, akik éppen most harcolnak valamilyen daganatos betegséggel. Megismerik, hogy melyek a mélypontok, hogyan élték ezeket át mások, hogyan álltak fel és hogyan folytatták az életüket, húzta alá dr. Balázs Boglárka. Ezért lenne fontos, hogy minél több történet nyilvánosságra kerüljön, hogy a betegek tudják: nincsenek egyedül, és legyen miből erőt merítsenek.

A múlt héten elindult weboldal nem az

egyetlen az újdonságok sorában, mivel a Marosvásárhelyi Rádióban is elindult dr. Balázs Boglárka szerkesztésében a Sorstársak címet viselő rovat, amely kéthetente fog jelentkezni a Székelyföld hangján, ezzel is elősegítve azt, hogy minél több emberhez eljussanak a történetek. Ez hatalmas segítség abban, hogy az emberek merjék felvállalni a nyilvánosság előtt is a saját történetüket, merjenek őszintén mesélni róla, hogy a rákos megbetegedés ne legyen tabutéma, világított rá a doktornő.

Az OncoTeam és a nyilvános, őszinte kommunikáció erejét is mutatja, hogy a Facebookon, a témához hozzászólva ismerkedett meg két hölgy, akik Anglia két különböző részén élnek, és mindkettőjüket mellrákkal diagnosztizálták. A virtuális OncoTeamnek köszönhetően barátkoztak össze, és a világháló révén tartják egymással a kapcsolatot, segítik egymást a daganattal való küzdelemben, emelte ki dr. Balázs Boglárka.

A jövőre nézve pedig nem áll meg sem a munka, sem a tervezetés. A továbbiakban még több anyag összegyűjtése a cél annak érdekében, hogy minél több szempont legyen bemutatva, illetve, hogyha összegyűl egy kelő nagy anyagmennyiség, akkor akár egy könyv kiadása is szóba kerülhet, mondta az OncoTeam vezetője. Ezen túlmenően pedig workshopok anyagának kidolgozása, illetve műhelymunkák is szerepelnek a bakancslistán. Így végig lehetne vezetni a betegeket napról napra a küzdelem lefolyásán, egyfajta naplót összeállítva számukra, mondta a virtuális OncoTeam megálmodója, hozzátéve, hogy ehhez szükség van pszichológus segítségére is, hogy még emberközelibb lehessen tenni a témát. Nem melleleg ez egy olyan tematika, amellyel az orvosképzés során egyáltalán nem foglalkoznak, miközben nagyon is fontos lenne az onkológiai kezelésben a lelki megközelítésre is felkészíteni a jövő orvosait.

Azok a személyek, akik szívesen részt vennének a projektben, jelentkezhetnek az OncoTeam Portrét Facebook-oldalon.

A vívóbajnok versenyművei (1.)

Szilágyi Mihály

A 2024-es, Franciaországban megrendezett olimpiai játékokhoz részlegesen kapcsolódik a következő történet. Bár a cselekmény nagyjából kétszázötven évvel ezelőtti, ma is látványos része lenne az olimpiának és a tehetségkutató műsoroknak is. Talán szerencsésebb lett volna egy ilyen történetet feldolgozni, és ezzel mint kivételes példával biztatni a nagy versenyen induló sportolókat. Nyissuk ki képzeletünk ablakát, mely a múltba tekint, és újra élethűvé varázsolja az emlékké fákult történeteket!

Francia zászló lobog a kelet felől érkező hajón. Guadeloupe kikötőjében megmozdulnak a rakodómunkások a hajó fogadására. Guadeloupe szigetén leginkább megrakni kell a hajót, nem lepakolni, ugyanis itt a cukornádültetvények valósággal ontják magukból az édességet.

Miután horgonyt vetett a hajó, partra szálltak az utasok. A hatóságok az érkezők okmányait ellenőrizték.

– Georges de Bologne úr, önt most letartóztatom! – vonta össze szigorú tekintetét egy rangosabb rendőr. Látszott rajta, hogy nincs inyére ez a dolog, de beosztásából eredően cselekednie kell.

– Semmi szükség erre – válaszolta Georges de Bologne, és előkapta zsebéből a XV. Lajos király által hitelesített kegyelmi levelet.

A királyi aláírás és pecsét nyugodt arckifejezést és mosolyt varázsolta a rend őrének ábrázatára, ezáltal Bologne úr és családja békésen léphetett újra szigetothonának földjére, Guadeloupe-ra.

– Hogy megnőtt Joseph! – kiáltott a távozó család után a rendőr.

A gyerek Joseph vidáman, széles mosollyal nézett vissza az öt dicséző hivatalnokra. Fekete arcáról őszinteség, csillogó szeméből nem mindennapi értelem sugárzott. Édesapja

Mai látkép Guadeloupe szigetéről

is büszke tekintettel hálálta az ellenőr elismerését. Csak az édesanya, Nanon haladt tovább mosolyogva, de lesütött szemmel – a rabszolgáknak nem volt joguk beleszólni uraik beszélgetésébe...

Az édesapa, Georges de Bologne Guadeloupe szigetének híres ültetvényese volt. Cukornádültetvényein már a nagyapja is befolyásos ember volt. Igaz, a nagyapa mindössze 53 rabszolgával sajtolta ki a földből az édességet, Bologne úr azonban már 160 hektáros területtel és 212 rabszolgával rendelkezett cukornád-, valamint kávéültetvényein. És ami gyakran előfordult, de ritkán alakult így, az a nemes úr nőgyeivel kapcsolatos. Bologne úr, hogy, hogy nem, egy kivételesen szép és csinos rabszolgányt vásárolt nemesi udvarába. A tizenhat éves, gyönyörű Nanon Afrikából származott, valószínű, hogy a szüleit fogdosták össze az afrikai emberkereskedők, mert a lány már a guadeloupei Lamentinben született. Úgy maradt róla fel-

jegyzés, hogy némelyek megjegyezték, ő a valaha volt legszebb fekete lány a szigeten. Talán szerencséje, talán szépsége, vagy a Gondviselő ütegyengetése által került be a Bologne család szolgái közé, és itt lépett előre a ranglétrán: édesanyja lett Bologne úr egyetlen gyereke. Nanon mindössze tizenhat éves volt, amikor fiúgyermekkel örvendeztette meg urát. Bár rabszolga volt, számos kiváltságnak örvendhetett, a gyerek születése után pedig amolyan másodfeleség rangot kapott. Mai szemmel nézve „elképesztő, durva, embertelen, aljas, pedofil stb.” jelzőkkel címkézhetnénk e történet eme epizódját, de az akkori viszonyok között egy rabszolgányt ez fényes karriert jelentett. Nem kellett az ültetvényeken robotolnia, hanem urának házában kivételes bánásmódban részesült. Bologne úr pedig rendkívül érzékeny ember volt, mulatt gyereket saját nevére íratta, és mindent megadott neki, hogy igazi francia nemesember váljon belőle; az

édesanyát pedig nem kezelte rabszolgaként, hanem gyereke anyjaként becsülte.

Az említett gyerekek, Joseph Bologne de Saint-Georges, 1745. december 25-én született, valószínűleg Guadeloupe szigetén. Ennek az évnak a karácsonya rendkívüli boldogsággal töltötte el a családot, mert törvénytelen feleségétől addig nem született gyereke, később született egy lánya. Mivel a gyerek rabszolgának született, mert ez volt anyjának a társadalmi pozíciója, eleinte vezetékeve sem lehetett. Mint már említettük, édesapja elfogadta, és saját nevére íratta. Így egyelőre Joseph Bologne de Saint Georges névvel büszkélkedhetett.

A gyerek életében minden bizonnyal pozitív fordulatot jelentett édesapjának egyik kalandja. Ma már nehezen rekonstruálható, hogy pontosan mi történt, de Joseph édesapja párbajba keveredett egyik rokonával. A megsebesített rokon három nap múlva valószínűleg tetanuszfertőzésben elhunyt. Joseph édesapja az eseményt követően 1747 decemberében a legelső induló hajóval elmenekült a szigetről. Mivel jól tudta, hogy gyilkossáért halálbüntetést és teljes vagyonek kobzás jár, felesége mellett magával vitte Nanont és a kisgyereket is. Arra számított, hogy a fiatal rabszolgányt és a gyereket is elárverezik majd. Az események az apát igazolták, mert 1748-ban valóban halálra ítélték, és – mivel jelen nem lévén, rajta nem hajthatták végre a halálos ítéletet – a portréját szimbolikusan felakasztották az említett év májusában.

A család Bordeaux-ben húzta meg magát, míg a családfőnek sikerült kieszközölnie a királyi kegyelmet. Ezután visszatértek Guadeloupe szigetére. Némi idő elteltével az édesapa ráeszmélt, hogy a sziget társadalma a fiút csak rabszolgaként fogja kezelni, hiába a nemesi név. Az akkori állapotok szerint célszerű volt a gyerekek kivást és zenét tanulni, mert máskülönben esélytelen élete lett volna a fehér emberek között is.

(Folytatjuk)

		CSÖKKEN AZ EREJE	FELTÉVE MADZAG	ÖNHITT	DUBLIN LAKÓJA	HIVATKOZIK VALAMIRE	LÁNGOL VEGYKÖTÉS-FELE	GYÜMÖLCS EHEÖVÉ VALÁSA	ANGOL TAGADÁS	... KIRÁLYA (E. LALO OPERÁJA)	VILÁGÚR ANYAGA (ÉKTELEN)	SZÍNÉSZI SÓHÁJTÁS HORGÁSZ-ZSINÓR	ROSSZ ELŐJEL	FELHAJTÁS	CSENDES GYÁRI
Galileo Galilei figyelmeztetését idézzük a rejtvény fősoraiban.		1.													M
		NŐS, DE NÉMAI		PUSZTÍTÓ A KAPU KIJÁRATAI				SZITA KEMÉNY FÉM					CSEREMISZ SVÁJC FŐVÁROSA		
		ZSINÓRIRÁS KUGLI			ÉRTEKEZLET ANEKDOTA					HOMO SAPIENS JAPÁN FŐVÁROSA				EZEN! IZOMKÓTÓ	
2.	A	ÉRTÉKES KÉSZSÉG	LÁTTA AZ ESETET IDEGEN ESZAK		AKKOR (FRANCIA) BÉKÉS ... (SZÍNÉSZNŐ)				TRIEH HIVATALI MUNKAHELY					IDŐS (RÖV.) LOPAKODIK	
		RÉGI ZENEI ISKOLA BEHAJLÓTT TENYÉR			VÉGTELEN AZ IDŐ! KERESZTÜL	ÁSVÁNYI FÜSZER HARCRA KÉSZTET		FIÓK TARTALMAI HAMIS			ÜRES LERI! ELEM (VEGYJELE AS)		SZONETT RÉSZEI FRANCIA ARANY		
				AKADÁLYOZ FELVIDÉKI FOLYÓ			GYÁRI VÉDJEGY FEJVDŐ					MI LESZ MÁR? NÉMET VÁROS			EGYEN! MEGSZÓLÍTÁSA
		TOXIKUS ANYAG		FÉRFINÉV (MÁRC. 7.) BELLINI OPERÁJA				FRANCIA FOLYÓ KERTI NÖVÉNY					ROSSZÁ TESZ NÉVELŐ		
		VÉG (ANGOL)		TÉTLEN TANI LUDOLF SZÁMA	ENGED A SZIGORBÓL ARABI			PARASZT-FELKELŐ (GYÖRGY) ÉTLEN LÉTI					TAGADÁS FÉRFINÉV (FEBR. 29.)		
		KETTŐS BETŰ OLASZ IGEN		TESZTELÉS HARCKOCSI		SZIGET (OLASZ) FELSÉG (FRANCIA)				TALLINN LAKÓJA HATVAN PERC				NEVETŐ RÉSZ! TÉNY, ADAT (LATIN)	
			PÁPAI KORONA ÉLÉNK SZÍN			RAJT ERÉNY			EGY (ANGOL) EZEN A HELYEN				INGER-PÁLYA INDÍTÉK		
		BELGIUMI VÁROS		RÓMAI 2000 KARAVÁN-ÁLLAT	TE ÉS ÉN MUZSIKA		EZER MÉTER (RÖV.) EZ ÉVI	BETŰT VET ÜRINŐ (ANGOL)			HABÁR BURGONYA-TERMÉS				FÉLÉVI! MAROS-PARTI VÁROS
		AHOGY		... SZIGETEK (PORTUGÁLIA) TALÁL			LENTI TESTRÉSZ AZ Ó TETEJÉRE					KIS ARAB ÁLLAM FÉLTALÁLÓ!			
		ZENE-SZERZŐ (FERENC)			ÖSSZEG-VEKTOR NÉMA RAJI			HATBÓL KETTŐ! UDVARIAS MEGSZÓLÍTÁS			KÖZLEKE-DÉSI PÁLYA VÉR-CSOPORT		MAGAS PART AZONBAN, ELLENBEN		
			FRANCIA ÍRÓ (JULES) EZTI			KATONÁK ÉPÍTMÉNYE MAGYAR AUTÓJEL			... TÁDÉ (GRÓF) FÉLÁRI!					AZ ARZÉN VEJJELE SPANYOL AUTÓJEL	
		SZELLEMI ALKOTÓ													L.N.J.

Augusztus 8-i rejtvényünk megfejtése: **Csak akkor érsz igazi célt, ha csekély eszközökkel nagyot művelsz.**

Nem indul az idei bajnokságban a Marosvásárhelyi Szörnyek

Nem nevezett a rövidesen rajtoló amerikaifutball-bajnokságba a Marosvásárhelyi Szörnyek. Az előző idény után, amely nem sikerült a legjobban, nagyon sokan hagyták abba a veteránok közül, és a fiatalok még nem állnak készen arra, hogy bevethetők legyenek – mondta el Nagy J. Attila, a csapat korábbi vezetője, valamint Gál László, aki a nyáron vette át tőle a közösség irányítását.

Ennek egyik oka a képzett szakmai vezető hiánya is, azonban néhány napja a kanadai Hassanzadeh Shayan edző kezdett foglalkozni a csapattal, és az a terv, hogy keze alatt a tavasszal már versenyképes együttes alakulhasson ki.

2025-től ugyanis a bajnokság visszatér a tavasz-nyári lebonyolításra, miután 2021-ben a koronavírus-járvány miatt őszi költözött, aztán így maradt három évig. Úgy tűnik, az őszi idény miatt csökkent az előző idényben a mezőny mindössze négycsapatosra, mint ahogy az idei bajnokságot is (a Szörnyek nélkül) négy csapattal rendezik. A tavasszal azonban várhatóan ismét hat csapat sorakozik fel a rajtnál.

Gál László elmondta, jelenleg háromra korlátozzák a bevethető külföldiek számát egy csapatban, mert az volt a tapasztalat, hogy amikor ötöt engedélyeztek, a helyiek nem tudtak fejlődni. Ugyanakkor elismerte, hogy ezzel csökkent a bajnokság szintje. Hogy hány külföldi lehet, bármikor változhat – tette hozzá. (bálint)

Iflov megyébe utazik Nyárádtó a kupában

Bálint Zsombor

Kisorsolták a labdarúgó-Románia-kupa play-off körének párosításait. Ez az első kör, amelybe bekapcsolódik nyolc szuperligás együttes is, az előző idény bajnoki rangsorának a második felében végzők, és ez egyben a csoportkör előszobája is.

A sorsoláson a nyolc szuperligás együtteshez a korábbi szakaszokból továbbjutó 24 klub közül rendeltek ellenfeleket, míg a fennmaradó 16 csapatot további nyolc párba sorsolták, kiemelés nélkül.

Maros megye egyetlen képviselője, a Nyárádtói Unirea 2018 elkerülte a szuperligás ellenfelet, és azt is lehet mondani, hogy szerencséje volt, hisz 3. ligás klubot kapott ellenfélnek, az Iflov megyei SC Popești-Leordeni csapatát. Ez azonban azt is jelenti, hogy ezt a találkozót is idegen pályán játssza, hisz az ellenfele alacsonyabb

A Labdarúgó Románia-kupa play-off körének párosítása: Concordia Chiajna – Jászvásári Poli, FC Voluntari – Bukaresti Dinamo, CSM Focșani 2007 – Nagyszebeni Hermannstadt, CSM Alexandria – FC Botoșani, Metalul Buzău – Kolozsvári U, Újszentesi CSC – Petrolul Ploiești, CS Afumați – Gloria Buzău, FK Csíkszereda – Unirea Slobozia, Nagyvárad FC Bihor – Resicabányai Muncitoresc, CSM Pașcani – Karácsonkői Ceahlăul, Nagybányai Minaur – SCM Râmnicu Vâlcea, Kolozsvári Sănătatea – FC Câmpulung Muscel 2022, Gyulafehérvári CSM – Craiovai FCU 1948, Agricola Borcea – CSM Slatina, SC Popești-Leordeni – Nyárádtói Unirea 2018. A FC Argeș Pitești ellenfele a lapzártá után játszott Viitorul Pandurii Târgu Jiu – Vajdahunyadi Corvinul találkozó győztese lesz. Amennyiben a Corvinul nyer, a mérkőzést Pitești-en, ellenkező esetben Tg.-Jiuban játsszák.

szinten szerepel. Ugyanakkor nem könnyű vetélytárs, hisz az előző idényben bejutott a 3. liga rájátszásába, ahol az utóbb feljutó CS Afumați búcsúztatta. A Románia-kupa idei kiadásában Popești-Leordeni a Progressul Spartac ellen 2-1-re, a CS Tunari ellen szintén 2-1-re nyert, mindkétszer hazai pályán.

A play-off kör legerősebb mérkőzésének az FK Csíkszereda–

Unirea Slobozia ígérkezik, amely néhány hónapja még feljutási rangadónak számított. Az utolsó állva maradt 4. ligás csapat, a CSM Pașcani a Karácsonkői Ceahlăult fogadja.

A mérkőzéseket augusztus 28-án, szerdán este fél hattól rendezik, kivételt képeznek a tévés találkozók, ezeknek az időpontját a közvetítő televízióval egyeztetve határozzák meg.

Sorsoltak a 3. ligában

Kisorsolták a bajnoki menetrendet a labdarúgó 3. ligában, amely végül nem a hét végén, hanem augusztus 31-én kezdődik. Az urnákban két Maros megyei csapat szerepelt, miután Radnót, noha a pályán kiharcolta a feljutást, nem iratkozott be a bajnokságba.

A szövetség funkcionáriusai a marosvásárhelyi csapatot továbbra is következetesen ACS Marosvásárhelyként emlegették, ezen a néven került be a sorsolási urnába, és így szerepel a közzétett bajnoki menetrendben is, noha tudjuk, hogy ennek a klubnak már egyetlen leigazolt felnőtt játékosra sincs, azokat a labdarúgókat, akik nem hagyták el a várost, a Városi Sportklub, a CSM vette át. Utóbbi hivatalosan azonban még semmit nem közölt arról, hogy indulna a 3. ligában, pedig – mint említettük – ez jövő héten indul.

Ezek után nem tehetünk mást, mint bízni abban, hogy legalább addig tisztázódik ez a bonyodalom is, és nem marad ismét legalább harmadosztályú csapat nélkül a város.

A két Maros megyei klubot ezúttal a 7. csoportba sorsolták, noha ennek összetétele igen nagy hányadban

megegyezik az előző idény 9. csoportjával. Újdonság az idén feljutott Balázsfalvi CIL, a másodosztályból kiesett Dési Unirea, valamint az osztályozón alulmaradt, de a megüresedett helyekre befogadott Feketealmi CSM.

A lebonyolítás módja ugyanaz, mint az utóbbi három idényben. A tízcsapatos csoportban az oda-vissza alapszakaszt követően négycsapatos felsőháza és hatcsapatos alsóháza oszlik a mezőny. A felsőházban további három kört rendeznek, az alsóházban pedig újabb oda-vissza sorozatot. A felsőház első két helyezettje a rájátszásban a feljutásért folytatja, az alsóház utolsó két helyezettje pedig kiesik. Elméletben legalábbis, mert az utóbbi évek tapasztalata alapján csak az nem iratkozik vissza, aki nem akar.

Mellékelten tanulmányozhatják a Maros megyei csapatok műsorrendjét az alapszakaszban.

Lapzártakor érkezett információ: nem veszi át a városi sportklub az ACS Marosvásárhely labdarúgócsapatát. A helyzetről bővebben a hétfői sportrovatunkban. (bálint)

A Maros megyei csapatok műsorrendje a labdarúgó 3. liga 7. csoportjában, a 2024-25-ös bajnoki idényben

Augusztus 31.: Marosvásárhely – ACS Medgyes, Szászrégeni Avântul – Kudzsiri Metalurgistul; szeptember 7.: Marosvásárhely – Szászrégen; szeptember 14.: Szászrégen – Medgyes, Gyulafehérvári CSM Unirea – Marosvásárhely; szeptember 21.: Marosvásárhely – Besztercei Gloria 2018, Szászrégen – Gyulafehérvári CSM Unirea; szeptember 28.: Balázsfalvi CIL – Marosvásárhely, Beszterce – Szászrégen; október 5.: Marosvásárhely – Dési Unirea, Szászrégen – Balázsfalva; október 12.: Feketealmi CSM – Marosvásárhely, Dész – Szászrégen; október 19.: Marosvásárhely – Gyulafehérvári CSU, Szászrégen – Feketealmi; október 26.: Kudzsir – Marosvásárhely, Gyulafehérvári CSU – Szászrégen; november 2.: Medgyes – Marosvásárhely, Kudzsir – Szászrégen; november 9.: Szászrégen – Marosvásárhely; november 16.: Marosvásárhely – Gyulafehérvári CSM Unirea, Medgyes – Szászrégen; november 23.: Beszterce – Marosvásárhely, Gyulafehérvári CSM Unirea – Szászrégen; november 30.: Marosvásárhely – Balázsfalva, Szászrégen – Beszterce; december 7.: Dész – Marosvásárhely, Balázsfalva – Szászrégen; március 1.: Marosvásárhely – Feketealmi, Szászrégen – Dész; március 8.: Gyulafehérvári CSU – Marosvásárhely, Feketealmi – Szászrégen; március 15.: Marosvásárhely – Kudzsir, Szászrégen – Gyulafehérvári CSU.

A Bajnokok Ligája csoportköré kapujában

Három mérkőzést rendeztek kedden a labdarúgó Bajnokok Ligája play-off körében, az új rendszerű egységes csoportkör előszobájában. A tét óriási, hisz a vesztesek nem maradnak ugyan teljesen üres kézzel, folytathatják az Európa-ligában, de összehasonlíthatatlanul kevesebbet.

Úgy tűnik, a Dinamo Zágráb máris biztosította a továbbjutását, hisz nehezen hihető, hogy a háromgólos hátrányt az azeri Qarabağ le fogja tudni dolgozni. Szintén fontos

előnyre tett szert a Lille is, de előnyben van a Bodø/Glimt is a Crvena Zvezdával szemben. Ugyanaz a csapat (hisz annyira gyökeresen azóta nem változhatott meg), amely egy éve csak játékevezetői segítséggel jutott túl a Seps OSK-n...

Kedden lejátszottak egy mérkőzést a Konferencialiga play-off köréből, ahol a vesztesek végleg búcsúznak. Itt, nagy meglepetésre, az örmény Noah háromgólos előnyre tett szert a szlovák Rózsahegyvel szemben.

Eredményjelző

Labdarúgó Bajnokok Ligája, play-off kör, első mérkőzések: Dinamo Zágráb (horvát) – Qarabağ (azeri) 3-0, Bodø/Glimt (norvég) – Crvena Zvezda (szerb) 2-1, Lille (francia) – Slavia Prága (cseh) 2-0.

Eredmény a Konferencialiga play-off köréből: Noah (örmény) – Rózsahegy 3-0 (szlovák).

Varga Barnabás bekerült a Ferencváros meccskeretébe

Varga Barnabás bekerült a Ferencváros labdarúgócsapatának Borac Banja Luka elleni meccskeretébe.

A magyar bajnok csütörtökön 22 órától fogadja bosnyák ellenfelét az Európa-liga-selejtező utolsó, negyedik fordulójának első mérkőzésén. A klub honlapja szerint Pascal Jansen vezetőedző a találkozóra leadott névsor alapján számíthat Varga Barnabásra is: a válogatott csatárnak még

a skótok elleni Európa-bajnoki csoportmeccsen tört el az arcsontja, és szombaton, az Újpest elleni rangadón tért vissza a pályára – 55 nap után.

A Borac Banja Luka elleni párharc visszavágója jövő csütörtökön lesz, a továbbjutó szeptembertől a második számú európai kupasorozat főtábláján szerepelhet, míg a vesztes a Konferencialigában folytatja.

Révész Bulcsú két frémet nyert Ronnie O'Sullivan ellen

A junior világbajnok Révész Bulcsú két frémet nyert a korábbi világegyetem, hétszeres világbajnok Ronnie O'Sullivan ellen a kínai Hszianban zajló sznűker Grand Prix-n.

A 17 esztendő magyar játékos

az első fordulóban 5-0-val búcsúztatta az angol David Grace-t, a második körben – immár a legjobb 64 között – pedig a sportági legenda, az ugyancsak szigetországi O'Sullivan ellen állt asztalhoz. Az első

frém a tavaly és idén U18-as Európa-bajnok Révészé lett, aki első magyarként vívta ki a profi státuszt. A magyar játékos 3-1 után még szépíteni is tudott, végül O'Sullivan 5-2-vel jutott tovább.

Vas Blanka a 62. helyen zárt, négy másodperc döntött összetettben

A friss olimpiai negyedik, csütörtöki szakaszgyőztes Vas Blanka a 62. helyen zárta a női Tour de France országúti kerékpáros körversenyt, amelynek vasárnapi záróetapján csapattársa, a címvédő Demi Vollering nyert, az összetettben azonban négy másodperccel elmaradt Katarzyna Niewiadomától.

Az egyhetes, nyolcszakaszos verseny vasárnap a legendás Alpe d'Huez-en zárult, a majdnem 150 kilométeres távon az SD Worx-Protime 22 esztendő magyar bajnoka három csapattársával került be egy 22 fős szökevénycsoportba. Eközben címvédő kapitányuk, a holland Demi Vollering arra készült, hogy ledolgozza a csütörtöki bukása nyomán kialakult 1 perc 15 másodperces összetettbeli hátrányát az éllavas és így sárga trikós, a legutóbbi két kiírásban harmadik lengyel Katarzyna Niewiadoma mögött. Két nehéz emelkedő, a Col du Glandon és a záró Alpe d'Huez, illetve több mint 3700 színtemelkedés tette keményebb a záróetapot és kínált lehetőséget a különbségek ledolgozására. Vasnak nem volt ideális a terep, csapata egyetlen célja pedig az volt, hogy Vollering a szakaszt és az összetettet is megnyerje. Az U23-as világbajnok és a többi társ abban a reményben tekert elől, hogy a Glandon teteje és az utolsó mászás kezdete közötti szűk negyven kilométeren tudnak segíteni a címvédőnek. Az esélyesek csoportja nagv tempót diktált. még a Col du Glandonon

beérték és le is hagyták a szökevények jelentős részét, az egész versenyen sokat dolgozó Vas sem tudott hosszán a mezőnyrel tartani. Vollering már ezen az emelkedőn megindult egy meredek részen, a sárga trikós nem tudott vele tartani, ahogy a többi rivális sem holland honfitársa, Pauliena Rooijackers kivételével. Kettősük gyorsan „levadászták” a legtovább kitartó szökevényeket, a kődbe burkolózó csúcsonál már 55 másodperccel tekert Niewiadoma csoportja előtt. A különbség a lejtmenetben 1 perc 20 másodperc fölé is nőtt, a záró, 13,7 kilométer hosszú mászás megkezdésekor a sárga trikós 45 másodpercet zárkózott Volleringék mögé. Az utolsó kilométereken ide-oda módosult a különbség. Végül a szakaszt meg tudta nyerni Vollering, az összetettet azonban nem, mivel négy másodpercet megőrzött előnyéből Niewiadoma, akinek csapatánál Szabó Adam volt az egyik sportigazgató.

Érdekesség, hogy tavaly Vollering a Vueltán kilenc másodperccel maradt el Annemiek van Vleuten-től az összetettben, akkor egy rossz ütemben végrehajtott egészségügyi szünet miatt összeszedett hátrányt nem tudott ledolgozni.

Vas 38 perc lemaradással a 76. lett a szakaszon, az összetettben pedig a 62. pozícióban zárt. A sprinterek pontversenyében ötödik helyen végzett a magyar bajnok. (MTI)

Kormányhatározatok a fenntarthatóságról

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, illetve az élelmiszer-pazarlás csökkentése a fenntartható fejlődés két kulcsfontosságú területe. Ezeket szabályozta a kormány augusztus első felében két, egymást követő ülésén. Az elfogadott kormányhatározatok jelentős előrelépést jelentenek a fenntarthatóság elveinek alkalmazásában, illetve az Egyesült Nemzetek Szervezetének 2030-ig meghatározott fenntartható fejlődési ütemtervébe foglalt célok elérése szempontjából.

Augusztus 14-én fogadta el a kormány azt a határozatot, amelyben jóváhagyta a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás országos stratégiáját (SNAC) a 2024–2030 közötti időszakra, 2050 perspektívájában, valamint a szakterület országos cselekvési tervét, amely intézményi szintű intézkedéseket is tartalmaz az említett időszakra. Ezek az intézkedések támogatják az országot abban, hogy reagálni tudjon az éghajlatváltozás jelentette kihívásokra. A kulcsfontosságú dokumentum elfogadásával Románia igazodik a Párizsi megállapodásba és az európai jogszabályokba foglalt kötelezettségekhez. A fő cél a polgárok és a kiszolgáltatott közösségek védelme az éghajlatváltozás hatásaival szemben. Az aszály, az áradások és a szélsőséges időjárás más jelenségei jelentette kihívásokkal szemben koherens és felelős közpolitikák szükségessége.

A stratégia konkrét célokat és programokat határoz meg, ágazati intézkedésekkel járul hozzá a társadalom, az ország gazdaságának, illetve természeti környezetének dinamikus, integrált és fenntartható alkalmazkodásához, az előre jelzett éghajlati sajátosságokhoz. A cselekvési terv (PNASC) intézkedéseket tartalmaz olyan kulcsfontosságú ágazatokban, mint a vízkészletek, erdők, a biológiai sokféleség és ökoszisztéma, a demográfia, köz-

egészségügy és levegőminőség, az oktatás, tudatosítási akciók, kutatás, innováció és digitalizálás, kulturális örökség, mezőgazdaság, energiaszektor, szállítástudomány, turisztikai és szabadidős tevékenységek, ipar, illetve a biztosításkötés mint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás eszköze. A stratégia a természetközeli megoldásokat és az ökoszisztéma-adaptációt támogatja, hangsúlyozza a biológiai sokféleség megőrzésének és az ökoszisztéma-szolgáltatásoknak a fontosságát a fenntartható fejlődésben.

A dokumentum elfogadása egyben feltétele annak, hogy az ország 466,9 millió eurós hitelt kapjon a Világbanktól, amelyet a katasztrófa-kockázat-kezelési politikák alkalmazására fordíthat. Ez a pénzügyi támogatás elősegíti majd a szükséges intézkedések foganatosítását, Románia éghajlati kockázatokkal szembeni sebezhetőségének csökkentését és a fenntartható fejlődés elveinek alkalmazását a különböző szakterületeken.

A kormány augusztus 8-án aktualizálta az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozó törvényi előírásokat. Kormányhatározatban módosította az élelmiszer-pazarlás csökkentéséről szóló 217/2016. számú törvény alkalmazási módszertanának 51/2019-es mellékletét. Korábban, az említett törvényt módosító 49/2024-es jogszabályban meghatározó elemként került be az, hogy az agrár-élelmiszeripari ágazat valamennyi szereplője számára kötelező érvényű az élelmiszer-pazarlás megelőzésére vonatkozó intézkedések bevezetése. Az augusztus 8-án elfogadott kormányhatározat fontos következő lépésként az élelmiszer-pazarlás megelőzésére és csökkentésére vonatkozó országos stratégia kidolgozását írja elő.

A jogszabály-módosítás célja az élelmiszer-pazarlás 50%-os csökkentése 2030-ig, amit az ENSZ 2030-as fenntartható fejlődési ütemterve is előír, továbbá a gazdasági szereplők felelősségének tudatosítása, az élelmiszer-pazarlás elleni küzdelemben való részvételük szükségességének, az adományozás tárgyát képező élelmiszerek mennyiségének növelése, a pazarlás megelőzése és a megelőző intézkedések hatékony irányítása,

ellenőrzése az erre a célra létrehozott online felület révén.

A határozat kötelezi a gazdasági szereplőket, hogy a hulladék semlegesítésének elrendelése előtt az élelmiszer-pazarlás megelőzésére legalább két intézkedést hajtsanak végre. Továbbá kötelezi őket arra is, hogy az illető év március 31-éig feltöltsék az élelmiszer-pazarlás országos megelőzésére és csökkentésére vonatkozó online felületre az előző év január 1. és december 31. közötti időszakára vonatkozó, az élelmiszer-pazarlás éves csökkentési tervét, az ingyenesen átvett élelmiszer mennyiségét (átvevő gazdasági szereplők esetében) és beszámolóikat az ingyenesen átadott élelmiszerek mennyiségéről és értékéről (adományozó gazdasági szereplők esetében). (közlemény)

Online színházi fesztivál

Szeptember 20-a és 29-e között a negyedik alkalommal rendezik meg az ország egyetlen online színházi találkozóját, az eSzínház Fesztivált. A nyáron magyarországi és határon túli magyar színházak, valamint független társulatok pályázhattak előadásaikkal, melyek közül tizennégy produkció lesz látható az eszinhaz.hu-n. A fesztivál alatt a nézők számára korlátlanul érhető el színházak és társulatok előadásai. A legjobb előadásokat és alakításokat szakmai zsűri díjazza, továbbá az Art is Business, a Könyves Magazin, a Pápageno és a radiocafé különdíjait is átadják. A szervezők a nézők szavazataira is számítanak, hiszen ezek összesítése után derül ki, hogy melyik előadás nyerte el a közönségsdíjat.

Az eSzínház Fesztivál '24 célja kettős: egyrésztől geográfiai korlátokat leküzdve megmutatni a színházak értékes alkotásait, másrészt bemutatni, hogy az online vetítésre (streamre) adaptált előadások miképpen hoznak létre új látásmódot, új megközelítést, így biztosítva egyedi élményt a nézők számára határon innen és túl. A bevétel jelentős részét a színházak és társulatok kapják. (Az eSzínház minden egyes előadás után az adott előadásra eső jegybevétel 50%-át kifizeti az érintett színháznak/társulatnak az eSzínház Fesztivál '24 zárását követő 30 napon belül.) Az Alapítvány a Magyar Színházakért és az eSzínház immáron hagyományt tart fenn, hiszen idén negyedik alkalommal rendezik meg a fesztivált. Ismételten kiosztják az eSzínház Közönségsdíjat, a szakmai díjakat és a különdíjakat. Az eSzínház Fesztivál '24 alatt a kö-

zönségsdíjra a nézők szavazhatnak, méghozzá akkor, ha legalább belenéztek az adott előadásba (akár egyedi jegyvásárlást követően, akár bérlettel). A szavazatokat a számítógép összesíti, és ez alapján dől el, hogy melyik előadás nyeri el az eSzínház Fesztivál '24 Közönségsdíjat.

A közönség szavazása mellett szakmai zsűri is értékeli az előadásokat. A zsűri tagjai: Sodró Eliza színművész, Török Tamara dramaturg, Puskás Tamás igazgató-rendező, Závada Péter költő-dramáiró és Légrádi Gergely, az eSzínház vezetője. Szakmai díjakat adnak át az alábbi kategóriákban: a legjobb digitális adaptáció (azaz a legjobb online vetítésre adaptált előadás), a legjobb női főszereplő, a legjobb férfi főszereplő és a legjobb látványtervezés. Továbbá kiosztják az Art is Business, a Könyves Magazin, a Papa-

Az ember, aki csak azt tudta mondani, amit olvasott

geno és a radiocafé különdíjait is. A nyertesek pénzdíjazásban is részesülnek. A szétosztandó pénzdíjak teljes összege 1 millió forint.

A fesztivált élő és ingyenesen megtekinthető online szakmai beszélgetések kísérik. A nyitó „kerekasztal” résztvevői Kováts Adél, Mácsai Pál, Zsoldos Dávid és Légrádi Gergely (szeptember 22., 19 óra – helyi idő), témája pedig „Szöveg, kameraképek, idő és ritmus a színpadon – trendek és kihívások”. A második beszélgetés résztvevői a Katona József Színház Találkozás című, kizárólag online megtekinthető előadásának alkotói (szeptember 25., 19 óra – helyi idő), az esemény témája: „Hogyan készült a Találkozás? – ahogy az alkotók látták”.

A fesztiválon a következő színházak és társulatok felsorolt előadásaival találkozhatnak a nézők: Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház (Marosvásárhely): Árvácska (Móricz Zsigmond kisregényének motívumából írta Vidovszky György, rendező: Vidovszky György), Baltazár Színház: Kvantumtorna (szerző: Vörös István, rendező: Elek Dóra), Csiky Gergely Állami Magyar Színház (Temesvár): Az ember, aki csak azt tudta mondani, amit olvasott (szerző: Adrian Sitaru, rendező: Adrian Sitaru), Exit Generáció: Madártávtal (szerző: Hárs Anna, rendező: Farkas Adám), Katona József Színház: Rozsdátemető 2.0 – A Hábeter család 100 éve (szerző:

Fejes Endre – Tasnádi István, rendező: Máté Gábor), KultBazaar Egyesület: A helyzet ura (szerző: Dézsi Fruzsina, rendező: Polgár Csaba), Madách Színház: A két egyetlen (szerző: Fráter Zoltán, rendező: Szirtes Tamás), Örkény István Színház: A várományos (szerző: Jean-Luc Lagarce, rendező: Ascher Tamás), Radnóti Miklós Színház: Szabad lebegés – Variáció Bálint András Szerb Antal-estjére (rendező: Deák Krisztina), Spinoza Színház: Herzl (szerző: Ann Silberberg és Forgách András, rendező: Czeizel Gábor), Szegedi Nemzeti Színház: 1984 (George Orwell azonos című regénye alapján színpadra alkalmazta Horgas Adám, rendező Horgas Adám), Vigaszínház: Szélvész után is szép vagy (szerző: Cseh Dávid, rendező: Dino Benjámín), Vörösmarty Színház: A köszívű ember fiai (szerző: Jókai Mór – Selmeczi Bea – Szikora János, rendező Szikora János), Weöres Sándor Színház: Kivilágos kivilradtig (Móricz Zsigmond azonos című regénye alapján a színpadi szöveget készítette Tóth Réka Ágnes, rendező Horváth Csaba).

Minden előadás a fesztivál teljes időtartama alatt megnézhető akár egyedi jegyvásárlással, akár bérlettel. A kedvezményes, early bird bérletvásárlás augusztus 21-én indult. Az eSzínház Fesztivál '24 trailere itt tekinthető meg: <https://youtu.be/IUYLObw-cjo>. (közlemény)

A várományos

Olasz bevándorláspolitiká

Nem szerepel a kormányprogramban az állampolgárság megadása a bevándorló gyerekeknek – jelentette ki Tommaso Foti, az Olasz Testvérek (FdI) képviselőházi frakcióvezetője a La Stampa című napilapnak adott, hétfőn megjelent interjújában.

Ha ez valóban sürgős ügy, akkor a baloldal miért nem foglalkozott vele, amikor kormányon volt? – tette fel a kérdést, utalva a 2011 és 2022 között hatalmon volt baloldali kormányokra. Az Olasz Testvérek, a Liga és a Hajrá Olaszország (FI) alkotta jobbközép kormány számára az Olaszországban élő, ott született vagy olasz iskolába járó bevándorló gyerekek állampolgársághoz való juttatása nem számít prioritásnak. A mostani kormány ellenzéke kezdetben az Olaszországban született gyermekek állampolgárságát szorgalmazta, aztán azokra szűkítette, akik olasz iskolába járnak, mert azt gondolja „talán így kerestül tudja vinni”.

Megjegyezte, hogy 2022-ben az Európai Unió tagországai közül Olaszország részesítette a legtöbb külföldit állampolgárságban: több mint 213 ezer embert, akiknek 37 százaléka 19 év alatti volt. Tommaso Foti hangsúlyozta: nem tart attól, hogy az FI és a balközép ellenzék között megállapodás jön létre az állampolgárság kérdésében. A Hajrá Olaszország képviselőházi frakcióvezető-helyettese, Manlio Messina a RAI3 közcsatorna hétfő reggeli műsorában megerősítette, hogy a kérdés nem szerepel a kormányprogramban, és a Hajrá Olaszország szövetségeseivel egyetértésben szavaz mindig a parlamentben.

Az ország és a kormány számára prioritásnak jelenleg az adók és az államadósság csökkentése, a közbiztonság erősítése számít – mondta Raffaele Nevi, a Hajrá Olaszország szóvivője a La Repubblica napilapban. Emlékeztetett, hogy az olasz iskolákba járó bevándorló gyerekek esetleges állampolgárságát három évvel ezelőtt a párt azóta elhunyt vezetője, Silvio Berlusconi vetette ismét fel. Berlusconi támogatta, hogy a legalább két olasz iskolai ciklust, például az általános iskola ötvenes és a hároméves felső tagozatát végig járó bevándorló gyerekek állampolgársági kérelmet nyújthassanak be, de azt a „jó magaviseletűkhöz” is kötötte. „Az állampolgárság nem lehet au-

tomatikus, de megkoronázhatja egyesek beilleszkedési folyamatát” – hangzott Raffaele Nevi. Elutasította, hogy a kérdésben bármilyen közeledés történne a Hajrá Olaszország és a baloldali ellenzék között.

Az olimpiai játékokon szereplő bevándorló hátterű olasz sportolók indították újra a vitát az állampolgárságról azok számára, akik Olaszországban születnek és nőnek fel – nyilatkozta Laura Boldrini, a baloldali Demokrata Párt (PD) képviselője, a római alsóház emberjogi bizottsága elnöke, 2008 és 2013 között az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága (UNCHR) dél-európai szóvivője.

„Az állampolgársági törvény nem halasztható tovább: ne okozunk csalódást, immáron sokadjára, annak a több ezer lánynak és fiúnak, akik túl régóta kérnek egyenlőséget, hogy teljes joggal olasz állampolgárok legyenek” – írta közösségi oldalán Boldrini. Hozzátette, a PD több törvényjavaslatot is benyújtott már, de egyiket sem tűzték napirendre.

A hatályos törvények szerint az Európai Unió kívülről Olaszországba családjukkal bevándorolt, az országban született vagy a kötelező oktatást teljesítő gyerekek és tizenhét év alatti fiatalok nem kapnak állampolgárságot. Szüleik kérelmezhetik saját maguknak, majd utána gyermekeiknek. Az Olaszországban felnőtt bevándorló gyerekek a tizenhét éves életük betöltése után folyamodhatnak önként állampolgársággért, de annak feltételei között szerepel az állandó munkavégzés és az adófizetés.

A baloldali pártok évtizedek óta az Olaszország területén született gyerekek automatikus állampolgárságát szorgalmazzák (latinul ius soli, vagyis terület szerinti). Az iskolába járáshoz kötött (ius scholae) állampolgárság lehetőségét elsőként Matteo Renzi, a PD egykori kormányfője akarta bevezetni 2015-ben, de a tervezet nem ment át a parlamenten.

A pedagógus-szakszervezetek adatai szerint az óvodákba és a nyolc évfolyamos általános iskolákba több mint 871 ezer külföldi tanuló jár, a gyerekek 10,6 százaléka. A La Repubblica napilap számításai szerint, ha az olasz osztályokban tanuló iskolások állampolgárságot kapnának, akkor közöttük 300 ezer román és albán kisdíák lenne. (MTI)

Újabb bűnvádi eljárás a Tate fivérek ellen

Újabb ügyben indult bűnvádi eljárás a nemi erőszak és emberkereskedelem gyanújával korábban már bíróság elé állított Andrew Tate brit-amerikai állampolgárságú influenzaszer és testvére, Tristan ellen.

A szervezett bűnözés és terrorizmus elleni ügyészség (DIICOT) szerdán négy bukaresti és Ilfov megyei helyszínen – köztük a Tate fivérek Ilfov megyei rezidenciáján – tartott házkutatást. A vádhatóság közleménye szerint a bűnvádi eljárást bünszövetkezet létrehozása, kiskorúak sérelmére elkövetett szexuális visszaélés, illetve emberkereskedelem és pénzmosás gyanújával indították. A testvérpárt és feltételezett bűntársaik 2022. december 30-án tartóztatták le először Bukarest Voluntari nevű elővárosában, tavaly júniusban pedig bíróság elé kerültek, nemi erőszakkal,

emberkereskedelemmel és bünszövetkezet létrehozásával vádolják őket. Az influenzaszer és testvére három hónapot töltött előzetes letartóztatásban, később házi őrizetbe kerültek, tavaly augusztus óta pedig hatósági felügyelet alatt állnak, és nem hagyhatják el Romániát. A vádirat szerint a Tate fivérek az általuk elcsábított fiatal lányokat egy Bukaresthez közeli villában tartották fogva, szexuális tartalmú videók készítésére kényszerítették őket, amelyeket feltöltöttek az internetre, ebből pedig jelentős bevételük származott. Az egykori kickboxos Tate fivérek bejegyzéseit több millióan követik az X-en, ahol rendszerint luxuskörnyezetben jelennek meg, drága autót vezetnek, és nőknél gúnyolódó tartalmakat osztanak meg, romániai büntetőperüket pedig nemzetközi médiafigyelem kíséri. (Agerpres)

Költségvetési megszorítások lesznek

A jövő évi uniós költségvetés fő kihívása a gazdaságélénkítési tervek finanszírozásához szükséges források megtalálása és a hagyományos európai programok költségvetési előirányzatainak fenntartása – közölte Victor Negrescu (PES), az Európai Parlament uniós költségvetéssel foglalkozó főtárgyalója hétfőn a közösségi médiában közzétett bejegyzésében. A helyreállítási és rugalmassági mechanizmus (PNRR) finanszírozására eredetileg 2025-re előirányzott összeg 2677,8 millió euró volt, míg a tényleges becsült költségek csaknem ennek kétszeresére, 5156 millió euróra rúgnak. A szociáldemokrata EP-képviselő szerint a je-

lenlegi helyzetet a helyreállítási mechanizmus magas kamatköltségei, az új védelmi, nemzetközi és ipari kihívások által generált új prioritások és programok megjelenése, a többéves pénzügyi keret módosításai, valamint a tagállamok határainak és biztonságának megerősítése iránti igény idézte elő. A 2025-ös költségvetési tervezetben szereplő összes előirányzat, beleértve a különleges eszközöket is – amelyek a többéves pénzügyi keret felső határain kívülre esnek – 199.716,8 millió euró kötelezettségvállalási előirányzatot tesz ki, ami az EU közös bruttó nemzeti jövedelme 1,08 százalékának felel meg. (Agerpres)

A Nestlé a világ legértékesebb élelmiszer márkája

A Nestlé immár hetedik éve vezeti az élelmiszer márkák globális rangsorát, annak ellenére, hogy az elmúlt év során értéke 7 százalékkal, 20,8 milliárd dollárra csökkent a Brand Finance brit piackutató és üzleti tanácsadó vállalat szerint. A Lay's márkát a második helyre jött föl a rangsorban a tavalyi harmadikról, miután a márkáérték 9 százalékkal, 12 milliárd dollárra emelkedett.

A harmadik helyre a kínai Yili márkát került, melynek értéke 6 százalékkal, 11,6 milliárd dollárra esett. Az amerikai Tyson 8,27 milliárd dollár márkáértékkel (-5,2 százalékkal) negyedik helyre lépett föl az ötödik helyről, megelőzve a francia Danone-t, amelynek az értéke 10,2 százalékkal, 8,03 milliárd dollárra csökkent. Az amerikai Quaker (+6,5 százalékkal, 7,5 milliárd dollár) és a Kellogg's (-16,3 százalékkal, 6,1 milliárd dollár), amelyek idén a hatodik, illetve a hetedik helyet

szerezték meg a rangsorban, helyet cseréltek tavalyhoz képest. A Mars Wrigley márkát a tizedikről a nyolcadik helyre emelkedett (+7,5 százalékkal, 6 milliárd dollár), a kínai Mengniu maradt a kilencedik helyen (-11,1 százalékkal, 5,4 milliárd dollár), az amerikai Doritos márkát pedig a tizedik helyre rukkolt előre a tavalyi tizenharmadikról (+12 százalékkal, 4,6 milliárd dollárig).

A Brand Finance szerint a 100 legértékesebb élelmiszer márkát egy év alatt 4 százalékkal, 268 milliárd dollárra csökkent, ami részben annak tudható be, hogy a fogyasztók egyre inkább az egyedi és személyre szabott termékeket kínálók kisebb márkákat részesítik előnyben a nagyokkal szemben. Az értékelésben szereplő 100 márkát közül 43 amerikai, 12 kínai és hat japán. Svájcban, Olaszországban, Indiában és Németországban négy-négy, Kanadában és az Egyesült Királyságnak három-három márkája van jelen a listán. (MTI)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó – információ	- 0766-121-234	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-500-929
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112	- vidék	- 0265/929
• Rendőrség	- 0265/202-305	• Delgaz Grid	- 0265/200-928
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110	- 0800/800 928	
• Sürgősségi szolgálat: - gyermekeknek	- 0265/210-177	• Aquaserv:	
Marosvásárhelyi		- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	- közönségszolgálat	- 0265/208-888
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthongondozó szolgálat,		- központ	- 0265/208-800
8–16 óra között:	- 0736-883-110	- 08008-208-888	
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304	• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
	- 0265/312 436	• Vasútállomás	- 0265/236-284
	- 0265/250-120	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás	- 0265/215-119
	- 0265/263 351	Nemzetközi halottszállítás	- 0744-282-710
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
• Dora Optics	- 0733-553-976	• Koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
• Dora Medicals	- 0265/212-971	• Koszorúk	- 0745-606-269
• Radiológia, echográfia		és halottszállítás	- 0758-047-604
Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
• Emma vendéglő,	- 0740-083-077	- 0265/262-907	
hidegtálak készítése	- 0365/404-664		
• Prefektúra	- 0265/266-801		
• RDS–RCS	- 0365/400-401		
	- 0365/400-404		

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

CÉG alkalmaz B kategóriával rendelkező sofört 3,5 tonnás furgonra, disztribúcióra.
Érdeklődni a 0745-215-505 telefonszámon.
(237980-I)

LAKÁS

ELADÓ újonnan épített ház Maroszentgyörgyön, központi zónában: háromszoba-összkomfort 8 ár telekkel és egy 60 négyzetméteres csarnok. Tel. 0743-571-543. (23786-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK: szobafestést, tetőjavítást, szigetelést, fametszést, vasmunkát. Tel. 0742-344-119, Levente. (23772)

ÉDESAPÁM sétáltatására erős, türelmes személyt keresünk. Tel. 0752-966-365, 0749-570-317. (23792-I)

VÁLLALUNK háztetőkészítést cserépből vagy lemezből, hidroizolációt kartonból, meszelést, famunkát, festést, kisebb javítást stb. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0745-680-818, Csaba. (23781-I)

ÁCS-TETŐFEDŐ-BÁDOGOS vállal tetőácsolást, -cserét, fóliázást, csatornatisztítást, -cserét, cserépforgatást. Tel. 0759-946-061. (23773)

BETEGGONDOZÓ hölgyet keresek. Tel. 0752-023-077. (p.-I)

VÁLLALUNK cserépforgatást, tetőjavítást, tetőkészítést Lindab lemezből, meszelést, vakolást és bármilyen munkát. Tel. 0757-913-379. (23742-I)

ELHALÁLOZÁS

Fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagypapa és rokon,

dr. PAP ZOLTÁN JÓZSEF

budapesti lakos, életének 66. évében, 2024. augusztus 13-án elhunyt Marosvásárhelyen. Temetéséről később gondoskodunk. Szerettei. (23787-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagypapa, testvér, rokon és jó barát,

SZÁSZ ZOLTÁN
mérnök-tanár

életének 82. évében visszaadta lelkét a Teremtőnek.

Búcsúztatása 2024. augusztus 23-án, pénteken 12 órakor lesz a marosvásárhelyi református temető ravatalozójában.

Örök nyugalomra a pávai (Kovácsa megye) református temetőbe helyezük augusztus 26-án, hétfőn 14 órakor.

Kérésére a részvétet mindössze egy szál virággal fejezzék ki.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (-I)

Látogasson el a képtárba!

Nicolae Dărăscu: Balcic (1933–1935)
Modern Román Művészeti Galéria, Kultúrpalota,
Maros Megyei Múzeum

Azok a művészek, akik a vakító fényvel felperzselik, majd a víz kékjével kioltják a vásznat, akik feltárják a dzsámik, halászkunyhók, nyüzsgő vásárok, kutak és török kávézók, a kitágult időbe merült furcsa lények elfelejtett báját, még közelebb hozzák lelkünkhöz Balcicot. „Szeretetüket” „szeretetünké” változtatják. Ezek egyike kétségtelenül Nicolae Dărăscu (1883–1959).

Akár meredeken, emelkedő perspektívából, a láthatár vonalát magasra helyezve, akár egy csúcsról szemlélve, az öböl nyugodt vizében, a fény szenvedélyes kalandjában fürdőző Balcic a nyugalom oázisa.

Dărăscu az ernyedt nyári délutánok szimfóniájával örvendeztet meg.

Cora Fodor művészettörténész

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Valérie Perrin Másodvirágzás

Valérie Perrin A vasárnap koldusai

Keresse fel kávézónkat a vásárhelyi könyvesboltban!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
 Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

ÚJDONSÁG a Dora Optics-nál!

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAPBÓL
 TÁMOGATOTT TÉRÍTÉSMENTES (INGYENES)
 JÁRÓBETEG-SZAKELLÁTÁS:

- SZEMÉSZET*
- GASZTROENTEROLÓGIA
- FÜL-ORR-GÉGÉSZET

A TÉRÍTÉSMENTES SZOLGÁLTATÁSOK
 IGÉNYBEVÉTELÉHEZ SZÜKSÉGES IRATOK:

- HÁZIORVOS VAGY MÁŠ SZAKORVOS ÁLTAL KIÁLLÍTOTT BEUTALÓ
- TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI KÁRTYA
- SZEMÉLYAZONOSÍTÓ IGAZOLVÁNY

*csak a finanszírozási szerződésbe foglalt orvosok

TÉRÍTÉSES SZOLGÁLTATÁSOK:

- SZEMÉSZET
- SZÍVGYÓGYÁSZAT
- ÁLTALÁNOS SEBÉSZET
- ÉRSEBÉSZET
- PLASZTIKAI SEBÉSZET
- ENDOKRINOLÓGIA
- TÜDŐGYÓGYÁSZAT
- LABORVIZSGÁLAT

Marosvásárhely; Cukorgár utca, 18D szám

Tel: 0771 195340